

Självvärdering för programutvärdering av Specialistsjuksköterskeprogrammet i Intensivvård

2025-02-15

Lise-Lott Rydström Programdirektor
Åsa Dorell bitr. Programdirektor
Maria Hagströmer Grundutbildningsansvarig/Ordförande i
programansvarig nämnd

Rapport sammanställd av Jeanette Eckerblad Inriktningsansvarig för
specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning Intensivvård

Bedömagruppen rapport för programutvärdering av specialistsjuksköterskeprogrammet i intensivvård

2025-06-13

Susanna Ågren, Linköpings universitet
Karin Skoglund, Mälardalens universitet
Fredrika Sundberg, Skaraborgs sjukhus
Ulrik Kihlbom, Karolinska Institutet

**Karolinska
Institutet**

Självvärdering och bedömagruppens rapport för programutvärdering av Specialistsjuksköterskeprogrammet Intensivvård

INNEHÅLL

INLEDNING.....	1
Självvärdering	1
Bedömagruppens rapport.....	2
SJÄLVVÄRDERING	3
BESKRIVNING AV PROGRAMMET	4
1 BEDÖMNINGSOMRÅDE: FÖRUTSÄTTNINGAR	7
1.1 Bedömningsgrund Personal	7
1.2 Bedömningsgrund Utbildningsmiljö	11
2.1 Bedömningsgrund Måluppfyllelse.....	15
2.3 Bedömningsgrund Hållbar utveckling	32
3 BEDÖMNINGSOMRÅDE: STUDENTPERSPEKTIV	40
3.1 Bedömningsgrund Studentperspektiv	40
4 BEDÖMNINGSOMRÅDE: ARBETSLIV OCH SAMVERKAN.....	44
4.1 Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan	44
4.3 Bedömningsgrund Interprofessionell kompetens.....	50
ÖVRIGA ASPEKTER	53
BEDÖMARGRUPPENS SAMMANFATTNING	54

Inledning

Självvärdering

Ansvariga för programmet ska tillsammans med representanter från lärarkåren och studenterna genomföra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och förbättringsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på reflektion än på beskrivning. Värderingen ska beläggas med exempel. Självvärderingen ska utgå från programmets aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Självvärderingen ska basera på nedan listade fyra bedömningsområden vilka innehåller tio bedömningsgrunder.

1. Förutsättningar
 - 1.1. Personal
 - 1.2. Utbildningsmiljö
2. Utformning, genomförande och resultat
 - 2.1. Måluppfyllelse
 - 2.2. Lika villkor
 - 2.3. Hållbar utveckling
 - 2.4. Uppföljning, åtgärder och återkoppling
3. Studentperspektiv
 - 3.1. Studentperspektiv
4. Arbetsliv och samverkan
 - 4.1. Arbetsliv och samverkan
 - 4.2. Internationalisering
 - 4.3. Interprofessionell kompetens

Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallen får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan läggas till. Mallens utformning såsom marginaler får inte ändras. Programmets redogörelse ska utgöra 1–3 sidor per avsnitt med teckenstorlek 11 punkter och med enkelt radavstånd. Självvärderingen ska ge bedömargruppen en helhetsbild av programmet, utan länkar till ytterligare information. Självvärderingen ska inledas med en kort redogörelse för programmets organisation, upplägg och inriktning på ett övergripande plan med motivation i relation till examensordningen. Programmen ska även redogöra för hur länge utbildningen har getts vid KI. I självvärderingen för bedömningsgrunderna Uppföljning, åtgärder och återkoppling och Studentperspektiv ingår även en redogörelse på KI övergripande nivå som ska tas fram centralt av KI. Självvärderingen ska avslutas med avsnittet Övriga aspekter där programmet kan beskriva områden som är relevanta att lyfta fram men inte ingår i någon av bedömningsgrunderna, som till exempel övriga generiska kompetenser och framtidsriktande utveckling för att öka kvalitén i programmet.

Följande bilagor ingår i självvärderingen:

- Lärartabell för lärarkompetens och försörjning. Tabellen ska ge en uppfattning om den huvudsakliga lärarkompetensen och lärarkapaciteten för programmet som helhet. Det är därmed inte nödvändigt att redovisa samtliga lärare som undervisar. Lärartabellen sammanställs i en Excel fil som innehåller ytterligare instruktioner.
- Mappning av examensmål mot lärandemål i kursplaner, lärandeaktiviteter och examinationer. Mappningen ska ge en översikt av på vilka kurser det finns lärandemål som relaterar till de examensmål som utvärderas. I mappningen ska det även framgå vilka lärandeaktiviteter som används för att stöda studenters lärande

för att uppnå lärandemålen och hur lärandemålen examineras. Mappningen sammanställs i en Excel fil som innehåller ytterligare instruktioner.

- Utbildningsplan för programmet.
- Kursplaner för alla kurser som ingår i programmet.
- Sammanställning av nyckeltal kring söktryck, antal studenter som påbörjar programmet, antal helårsstudenter och antal utexaminerade.

Programmet ska sammanställa informationen i lärartabellen och mappningen av examensmål, medan utbildningsplan, kursplaner och nyckeltal ska tas fram centralt av KI.

Akademiska rådgivaren för programutvärderingsomgången ska tillsammans med samordnaren för programutvärderingarna granska att programmets inlämnade självvärderingar är kompletta före utskick till bedömargruppen.

Vid behov kan bedömargruppen begära in ytterligare underlag för att säkerställa sin bedömning av programmet.

Självvärderingen ska fastställas av programansvarig nämnd.

Bedömargruppens rapport

Bedömargruppen ska sammanfatta sin bedömning i en rapport som skrivs in i samma dokument som självvärderingen. För varje bedömningsgrund ska programmets styrkor och förbättringsområden och bedömargruppens bedömning beskrivas under separata rubriker. Under rubriken *Styrkor* ska bedömargruppen lyfta fram programmets styrkor inom bedömningsgrunden och beskriva dem kortfattat, gärna i punktform. Under rubriken *Förbättringsområden* ska bedömningsgrunden lyfta fram områden som bedöms bör förbättras och beskriva dem kortfattat, gärna i punktform. Under rubriken *Bedömning* ska bedömargruppen redogöra för sin bedömning av bedömningsgrunden och motivera sin bedömning. Bedömningen anges i en av fyra nivåer av uppfyllelse: Uppfyller/Uppfyller till stor del/Uppfyller till viss del/Uppfyller inte.

En sammanfattning av bedömargruppens arbete ska beskrivas under rubriken *Bedömargruppens sammanfattning*. Den ska inledas med en reflektion över vilka förutsättningar självvärderingen gav att bedöma programmets kvalitet, dvs om självvärderingen var lättläst, välstrukturerad, gav svar på de frågor som ställts och följde instruktionerna. Sammanfattningen ska vidare kortfattat sammanfatta programmets viktigaste styrkor och förbättringsområden. Bedömargruppen kan även lägga till övriga synpunkter som bedömargruppen vill framföra.

Då bedömargruppens rapport inkommit ska självvärderingen och rapporten publiceras på KI:s medarbetarportal.

Självvärdering

Program: Specialistsjuksköterskeprogrammet Intensivvård

Examen: Magister och specialistsjuksköterska Intensivvård

Beskrivning av programmet

Programmets redogörelse:

För de 11 specialistsjuksköterskeprogrammen som finns vid KI har prefekten utsett en Programdirektor (PD) och en biträdande PD. De har ansvar för samtliga specialistsjuksköterskeprogram.

För de olika specialistsjuksköterskeprogrammen har PD till sin hjälp inriktningsansvarig lärare (IA). IA ska vara disputerad samt ha ämneskompetens (omvårdnad inom specialistområdet) och högskolepedagogisk kompetens. Uppdraget som IA omfattar 5 % av en heltid för respektive specialistsjuksköterskeprogram.

I uppdraget som IA ingår att:

- ansvara för framtagande av kvalitetsplanen för respektive specialistsjuksköterskeprogram
- samordna respektive programs samtliga ingående kurser
- säkerställa att programmet har en konstruktiv länkning (constructive alignment), dvs att undervisning utgår från kursmålen och syftar till att förbereda studenterna för examina och sitt framtida arbete som specialistsjuksköterska
- regelbundet rapportera kvalitetsfrågor till PD
- delta i programrådet (ett råd där programspecifika och programgemensamma frågor diskuteras och bereds) 3–4 gånger per termin.

PD som ansvarar för samtliga 11 program och ska ha vetenskaplig kompetens inom omvårdnad, vilket innebär lägst doktorsgrad, samt pedagogisk kompetens. I uppdraget som PD ingår att leda arbetet med den programsammanhållande, kvalitetssäkrande och programutvecklande verksamheten och ansvara för det löpande arbetet inom respektive program. I uppdraget ingår också att säkra kvalitet och samordning av respektive programs kurser i samarbete med IA. PD är också ledamot i Utbildningsnämnden (UN) på NVS som ansvarar för och tar beslut om utbildningsärenden för kurser och program på grund- och avancerad nivå.

Utöver de ovan nämnda ansvarsområden som ingår har PD på delegation/uppdrag från UN att

- genomföra beslut fattade i UN
- vara huvudföredragande för programspecifika frågor i UN
- vara kontaktperson avseende frågor som rör programmet.

Specialistsjuksköterskeprogrammet Intensivvård

Programmet har funnits vid KI sedan 1998 då det övertogs från Grantorps högskola där den funnits sedan 1995. Sedan år 2010 har utbildningen övergått från att vara en vidareutbildning till att bli en specialistutbildning som leder till en yrkesexamen och en magisterexamen. Programmet omfattar 60 hp och har intag av studenter två ggr/läsår höst och vår med ca 25 studenter/kurstillfälle (ca 50 studenter/läsår). Kursuppgiften utlyses på hela KI och den institution som har bäst kompetens för att ge kursen får uppdraget. Programansvarig institution/nämnd ansvarar för att utforma och följa upp kursuppgiften för varje kurs och fördela uppgiften så att programmets kurser utförs av den institution som har bästa förutsättningar att genomföra uppdraget med hög kvalitet och god forskningsanknytning. I specialistsjuksköterskeprogrammet Intensivvård medverkar Institutionen för Laboratoriemedicin som ansvarig för kursen 2SP044 Medicinsk vetenskap inom akutsjukvård 7.5 hp. Resterande kurser ges av avdelning för omvårdnad på Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle (NVS). För att studenterna ska kunna uppnå examensmålen innehåller programmet både teoretiska kurser och 14 veckor verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Merparten av kurserna är

relaterade till kurser inom huvudområdet omvårdnad med inriktning intensivvård. Huvudområdet utgår från en humanistisk värdegrund och etik för vårdande och har sin utgångspunkt i omvårdnadens centrala begrepp: människa, relation, hälsa och miljö för att studenterna med ökande självständighet skall kunna bedriva en personcentrerad omvårdnad för att lindra obehag och öka välbefinnande för patienter i olika åldrar inom intensivvård.

De teoretiska kurserna ger studenterna möjlighet att fördjupa sina kunskaper inom inriktningsspecifik omvårdnad. Kurserna ger studenterna möjlighet att självständigt genomföra bedömningar och visa kunskap kring vilka åtgärder som bör vidtas i olika situationer de kan möta inom sitt specialistområde i det kommande yrkeslivet. I programmets kurser fördjupas kunskapen om sambandet mellan vetenskap, beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Genom att inhämta kunskap från vetenskap inom specialistområdet och omsätta kunskapen i praktik, under VFU, förenar studenterna både teoretiska och praktiska kunskaper inom omvårdnad. Genomgående i programmets samtliga kurser finns en forskningsanknytning, den första kursen är Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad 2SP032, som är en programöverskridande kurs som samläses med flera av specialistsjuksköterskeprogrammen (tex inriktning mot anestesi och distriktssjukvård).

Forskningsanknytningen återfinns i samtliga kurser genom att studenterna i samtliga lär/examinerande uppgifter använder och förankrar det de skriver/diskuterar med vetenskaplig litteratur. Programmet avslutas med ett examensarbete i omvårdnad 15 hp, arbetet skrivs inom området intensivvård med en fördjupning inom omvårdnad. För att vara behörig att genomföra examensarbetskursen under sista terminen måste studenten vara godkänd på programmets inledande kurs Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad 2SP032. Detta utgör en styrka för den vetenskapliga kvalitén på examensarbetet.

Under programmets kurser förväntas studenterna införliva de viktiga kunskaper och insikter en specialistsjuksköterska behöver för att kunna leda, prioritera, fördela och samordna omvårdnadsarbetet på ett professionellt och patientsäkert sätt. Efter avslutad utbildning förväntas studenterna ha god samarbetsförmåga och kunna samverka interprofessionellt, ha ett utvecklat etiskt förhållningssätt och god förståelse för betydelsen av att leva i ett mångkulturellt samhälle.

Tabell 1. Ingående kurser i programmet och deras koppling till examensmålen

Namn (Kurskod)	Antal högskolepoäng	Kursernas koppling till examensmålen*
Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad 2SP032	7,5	1.
Medicinsk vetenskap inom akutsjukvård 2SP044	7,5	2.
Omvårdnad inom intensivvård 1 2IN009	15	1,2,3,4.
Omvårdnad inom intensivvård 2 2IN010	7,5	1,2,3,4.
Omvårdnad inom intensivvård 3 2IN011	7,5	1,2,3,4.

Examensarbete i omvårdnad – intensivvård 2IN012	15	1.
---	----	----

***Examensmål 1: Kunskap & Förståelse**

Magisterexamen. Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildning, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete

***Examensmål 2: Färdighet & Förmåga**

Yrkesexamen. Visa förmåga att observera och bedöma funktionen hos patienter avseende alla organsystem och patientens psykiska tillstånd samt förmåga att vid behov initiera och självständigt utföra medicinska åtgärder

***Examensmål 3: Värderingsförmåga & Förhållningsätt**

Yrkesexamen. Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna

***Examensmål 4: Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete**

Genomförande av specialistsjuksköterskeprogrammet Intensivvård

Programmet genomförs på helfart med ett blandat lärande, dvs läraktiviteter genomförs både digitalt och med studiedagar på studieorten i de teoretiska kurserna. Teori och praktik integreras under programmets gång för att främja ett evidensbaserat, etiskt och personcentrerat förhållningssätt. Då programmet till viss del är distansbaserat måste studenterna ha tillgång till internet för att kunna delta i digital undervisning. Canvas används som lärplattform för kommunikation mellan studenter och lärosäte.

I utbildningen ingår 14 veckor VFU vilket ger möjlighet att använda de teoretiska kunskaperna erhållna från teoriavsnitten i utbildningen. Den verksamhetsförlagda utbildningen omfattar 32h/vecka, uppdelat på 3 perioder/kurser. VFUn examineras och är betygsgrundande. Under varje VFU period genomförs två bedömningssamtal (mitt och slutbedömning) med handledare och adjungerad klinisk adjunkt (AKA) och VFU-ansvarig lärare. Bedömningen sker med hjälp av ett bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning (BeVut). Det första samtalet sker efter halva placeringen och det andra samtalet sker i slutet av placeringen. Samma bedömningsformulär används vid båda bedömningssamtalen. BeVut utgår från kursens mål och för varje lärandemål finns kriterier angivna för hur målen ska uppnås. Bedömningen kommuniceras med examinator och utgör ett av betygsunderlagen för examinatorns sammantagna bedömning av måluppfyllelse.

Exempel på teoretisk kunskap som studenten ska använda/träna under sin VFU:

Identifiera och beskriva komplexa omvårdnadssituationer och tillämpa vårdvetenskapliga, medicinska, beteendevetenskapliga teorier samt forskning för att bedriva personcentrerad omvårdnad på avancerad nivå. De teoretiska kunskaperna som studenterna tillämpar under sin VFU examineras genom formativ och summativ kriteriebaserad bedömning av kursmålen (BeVut) och genom individuell skriftlig hemexamination baserad på en klinisk omvårdnadssituation under VFU.

1 Bedömningsområde: Förutsättningar

1.1 Bedömningsgrund Personal

Studenterna ska i sin utbildning erhålla undervisning av hög kvalitet, vilket förutsätter att lärarna sammantaget har den vetenskapliga/professionsrelaterade kompetens som krävs. Men lärarna behöver även pedagogisk kompetens, för att stödja studenternas lärande. Vidare är det av vikt att lärarkapaciteten står i proportion till utbildningens omfattning, undervisning och examination. En lärarresurs av god kvalitet präglas av stabil tillgång till lärare. Kursansvarig institution ansvarar bl. a för att bemanna institutionens kurser i enlighet med kursuppgifterna och att utveckla, premiera och säkra lärarnas ämneskompetens, forskningsanknytning och pedagogiska förmåga. Programmet i samverkan med kursansvariga institutioner bör därför arbeta långsiktigt med både kontinuitet och kompetensutveckling bland lärare på den aktuella utbildningen och det bör även finnas strategier för hur personalomsättning hanteras, till exempel vid pensionsavgångar. För yrkesutbildningar är det av vikt att studenterna har tillgång till handledare med adekvat kompetens vid verksamhetsförlagd utbildning, i syfte att ge studenterna en utbildning med hög kvalitet.

Bedömningsgrund Personal

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Programmets redogörelse:

Beskrivning av förutsättningar

Programmet är välförsett med disputerade lärare som har specialistutbildning inom intensivvård. I programmet arbetar nio lärare, alla med adekvat vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens, varav åtta har en specialistutbildning inom intensivvård och en inom anesthesiologisk omvårdnad. Lärarna har formell högskolepedagogisk kompetens, motsvarande 10 veckor eller mer, relevant ämneskompetens som kontinuerligt uppdateras genom egen och andras forskning. För närvarande är sex disputerade lärare regelbundet engagerade i programmets kurser, en av dessa sex är anknuten från Jönköpings universitet. En lärare är doktorand (passerat halvtid), en lärare på avtal från region Stockholm med masterkompetens, alla med specialistutbildning i intensivvård. En lärare har specialistutbildning i anesthesiologisk omvårdnad och är engagerad i undervisning på kliniskt träningscentrum (KTC).

Fem av sex disputerade lärare har forskningstid i tjänsten och är forskningsaktiva bland annat inom området intensivvård. En av programmets lärare (JE) har också uppdrag som IA och har regelbunden kontakt med PD och övriga IA inom specialistsjuksköterskeprogrammen vid NVS. Till lärlärlaget hör även en utbildningsadministratör och VFU-samordnare från NVS. I programmet deltar föreläsare från kliniska verksamheter med kompetens avseende intensivvård från olika specialiteter såsom, barn, neurologi, och thorax. Även föreläsningar inom anesthesiologisk omvårdnad och perioperativ omvårdnad och fysioterapi inom intensivvård förekommer. Detta för att knyta akademi och klinisk verksamhet närmare varandra. Som så många andra lärosäten och utbildningsanordnare har även vi på

avdelningen för omvårdnad hamnat i ett ekonomiskt läge som gjort att vi fått dra ner våra kursbudgetar för att få en budget i balans.

Samarbete med vårdverksamheten.

För att stärka den kliniska förankringen har programmet ett tydligt och nära samarbete med vårdverksamheter för att på så sätt upprätthålla en yrkes- och samhällsanknytning. Detta sker, förutom genom att personer från verksamheterna deltar i utbildningen som föreläsare, även genom det nära samarbete som förekommer med adjungerade kliniska adjunkter (AKA), som finns inom specialistområdet. För IVA programmets del finns inom de 10 IVA enheter vi samarbetar med 15 adjungerade kliniska adjunkter. För att få inneha uppdraget som AKA inom intensivvården krävs en utbildning i högskolepedagogik för lärare och handledare i verksamhetsförlagd utbildning 7,5 hp, samt att man har en specialistutbildning inom intensivvård med magisterkompetens. Från programmets sida sammankallar vi till tre gemensamma möten per termin för lärare och samtliga adjungerade kliniska adjunkter. Vid dessa möten informerar vi varandra om nyheter och/eller aktuellt läge i verksamheter respektive inom programmet. Detta forum var ovärderligt under pandemin då vi ställdes inför stora utmaningar. Akorna förbereder mottagandet av studenterna i verksamheten och håller samman studentaktiviteterna under deras VFU. Det är också de adjungerade kliniska adjunkterna som ansvarar för att stödja student och handledare om problem uppstår samt håller regelbunden kontakt med kontaktlärare och programledning. AKA är väl insatt i bedömningsinstrumentet (Bevut) för VFU och medverkar alltid vid mitt- och slutbedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen. En till två adjungerade kliniska adjunkter medverkar även tillsammans med lärare från programmet vid den kliniska slutexaminationen på KTC i den sista VFU kursen.

Då NVS har 11 specialistsjuksköterskeprogram kan dessa generera synergieffekter från varandra. Ett sådant exempel är kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" 7,5 hp (2SP032) som merparten av programmen sam läser, oberoende av specialistinriktning. Studenterna som läser inriktningen mot intensivvård samläser även delar av kurserna Medicinsk Vetenskap (7,5 hp) 2SP044 och Omvårdnad inom intensivvård 1 (15 hp) (2IN009) med studenterna som går inriktningen anestesilogisk omvårdnad.

Analys och värdering av förutsättningar

Kompetensförsörjningen av disputerade lärare med specialistutbildning inom intensivvård ser för närvarande ljus ut. Ett strategiskt sätt att stärka rekryteringen på lång sikt är genom Forskarskolan i hälsovetenskap. Denna skola möjliggör inte bara anställning av nya lärare efter disputation, utan ger även befintliga lärare inom programmet och institutionen möjlighet att handleda doktorander. För att göra KI mer attraktivt som arbetsplats har åtgärder vidtagits, såsom att tydliggöra det pedagogiska karriärspåret och genomföra strategiska rekryteringar med pedagogisk inriktning. Som en del av detta arbete infördes en ny anställningsordning 2022, vilket inkluderar en tjänst som assisterande lektor. Denna roll kräver en något lägre vetenskaplig meritering än en lektorstjänst, men den pedagogiska meriteringen är fortfarande hög och innebär minst 10 veckors (15 hp) högskolepedagogik. En annan styrka inom KI:s utbildningsprogram är kontinuiteten i undervisningen, där många lärare och kursansvariga har lång erfarenhet inom programmet. Denna stabilitet bidrar till en hög kvalitet i utbildningen och en god pedagogisk struktur. En av de största utmaningarna för att behålla lärare med licentiat eller doktorsexamen är den minskade möjligheten till forskningstid, vilket beror på den rådande ekonomiska situationen. Detta påverkar särskilt disputerade adjunkter, som har svårare att få tid för egen forskning om de inte lyckas säkra egna forskningsanslag. Samtidigt har avdelningen för omvårdnad drabbats av omfattande besparingar, vilket har lett till att flera externa föreläsare med specifik kunskap har tagits bort på grund av minskade kursbudgetar. Denna förändring riskerar

att försämra utbildningens kvalitet, då den externa kompetens som tidigare kompletterade lärarlaget inte längre finns tillgänglig. Även om kompetensförsörjningen av disputerade lärare med specialistutbildning för tillfället ser ljus ut, finns det en oro inför framtiden och kommande pensionsavgångar. Nyrekrytering av lärare med denna specialistkompetens har visat sig vara svår, delvis på grund av en regional och nationell konkurrens om dessa personer.

Andra lärosäten och nu också regioner anställer disputerade intensivvårdssjuksköterskor och som lockar med högre lön och bättre förmåner. Rekryteringen försvåras ytterligare av att KI ställer högre krav för att nå lektorsnivå jämfört med andra universitet och högskolor, vilket kan göra det mindre attraktivt att söka sig till KI. För att hantera denna utmaning har KI vidtagit åtgärder för att göra det mer attraktivt att arbeta vid universitetet, bland annat genom att tydliggöra det pedagogiska karriärspåret och genom strategiska rekryteringar med pedagogisk inriktning. Trots dessa insatser kvarstår utmaningar, och det ekonomiska läget skapar en osäkerhet kring möjligheten att behålla kompetenta lärare. Minskade resurser kan ytterligare försämra möjligheterna att ta in externa föreläsare och påverka kvaliteten på utbildningen negativt. Sammantaget finns det en oro för att de ekonomiska begränsningarna, i kombination med höga krav för lektorstjänster, kan göra det svårare att både rekrytera och behålla kvalificerade lärare inom KI:s utbildningsprogram. En konsekvens av besparingarna är att en lärare som arbetar på avtal har fått sin tjänstetid minskad från 20 % till 15 %. Detta leder till en fragmentering av utbildningsinsatser och kan försämra möjligheterna till klinisk undervisning på KTC. Här ser vi också att möjligheten att ta in externa föreläsare med kompetens lärarlaget själva saknar kan bli omöjlig med en krympande kursbudgeten, något som kommer försämra kvalitén på den undervisning vi erbjuder våra studenter.

Styrkor

KI har just nu en god kompetensförsörjning av disputerade lärare med specialistutbildning inom intensivvård, vilket säkerställer hög kvalitet på utbildningen. Forskarskolan i hälsovetenskap bidrar även till att långsiktig rekrytering är möjlig. Ett pedagogiskt karriärspår och strategiska rekryteringar, inklusive en ny anställningsordning från 2022, stärker KI:s som en attraktiv arbetsplats. Undervisningen präglas av hög kontinuitet bland lärarna, där många har lång erfarenhet inom undervisning och en god pedagogisk kompetens, vilket skapar stabilitet och en välfungerande pedagogisk struktur.

Utmaningar

Även om läget just nu ser stabilt ut finns utmaningar. Minskad forskningstid för disputerade adjunkter (på KI är många adjunkter disputerade) till följd av ekonomiska nedskärningar kan begränsa deras möjligheter att bedriva forskning. Rekrytering och behållning av kvalificerade lärare är en utmaning, då andra lärosäten och regioner erbjuder högre löner och bättre förmåner. De höga kraven för lektorsnivå vid KI, i jämförelse med andra universitet, kan göra det mindre attraktivt att söka sig hit. Ekonomiska besparingar minskar möjligheten att anlita externa föreläsare, vilket riskerar att försämra undervisningens bredd och kvaliteten. Dessutom leder minskad tjänstgöringstid för vissa av programmets externa lärare till en fragmentering av deras utbildningsinsatser. Sammantaget finns en stark kompetensbas, men framtida ekonomiska utmaningar och konkurrens om kvalificerad personal kan påverka utbildningens kvalitet och långsiktiga utveckling.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Bra kompetens och lång erfarenhet, vilket ger en bra kontinuitet i lärargruppen.
- Ett flertal är disputerade med ämnesinriktning inom intensivvård.
- Stark anknytning till klinisk verksamhet i form av AKA.
- Krav att alla lärare har pedagogisk kompetens.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Handlingsplan vid ytterligare minskad budget.
 - Täcka med föreläsare som har specialistkompetens inom alla områden inom intensivvård – samläsning med ANE programmet.
 - Minska antalet kliniska adjunkter genom att enbart handledare är med på 2 samtal/VFU och student och ansvara för fler VFU enheter/kliniks adjunkt.
- Handlingsplan för rekrytering av kvalificerade, disputerade lärare.
 - Minskad andel forskningstid för disputerade adjunkter kan resultera i att KI tappar dessa adjunkter till andra lärosäten där adjunkter från KI lättare kan få lektorat, eller att adjunkterna väljer att arbeta i klinisk verksamhet.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att programmet idag har en bra personalsammansättning med disputerade intensivvårdssjuksköterskor som kompletteras med intensivvårdssjuksköterskor från kliniska verksamheter, vilket ger en stabil grund för undervisning i programmet. Det finns krav på pedagogisk kompetens hos lärarna. Det finns även en bredd bland lärarna med god forskningsanknytning.

1.2 Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Utbildningsmiljön avser den miljö i vilken utbildningen äger rum och i vilken studenter och lärare verkar. En god utbildningsmiljö präglas av kreativitet och förutsättningar för utveckling samt ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vägledande principer för KI:s forskningsanknytning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att 1) studenterna involveras i pågående forskning, vilket innebär att studenterna får i såväl teoretiska som praktiska sammanhang kännedom om pågående forskning och att det finns möjlighet att vara delaktig i denna under utbildningen, 2) lärarna är forskningsaktiva och har ett vetenskapligt förhållningsätt som förmedlas med adekvata pedagogiska metoder, 3) huvudområdet och utbildningens innehåll är förankrade i vetenskapliga metoder och i uppdaterade forskningsresultat och vid lärosätet bedrivs aktiv forskning inom aktuellt huvudområde samt 4) undervisningen är baserad på forskning i undervisning och lärande samt bygger på läraktiviteter som bidrar till att studenterna utvecklar förmåga att förstå, värdera och använda de processer genom vilka vetenskapligt baserad kunskap uppstår och ständigt omprövas (forskningsprocessen). För yrkesutbildningar är det av även av vikt att studenterna har tillgång till en lämplig verksamhetsförlagd utbildningsmiljö.

Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Programmets redogörelse:

Samtliga specialistsjuksköterskeprogram på KI har en övergripande pedagogisk profil där utbildningen på avancerad nivå utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande. Den pedagogiska profilen återspeglas i lärandemål, lärandeaktiviteter/arbetsformer och examination. Det finns en röd tråd (constructive alignment) mellan dessa delar som lärare och studenter måste diskutera och bearbeta tillsammans, så att den blir synliggjord för alla involverade. Genomförande inom programmet ska utgå från bästa tillgängliga evidens angående lärande på avancerande nivå. Den pedagogiska profilen uttrycker synen på studenter, lärande, kunskap och förhållningssätt i utbildningen. Profilen har en studentcentrerad konstruktivistisk utgångspunkt.

Det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning då programmet startar med kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad 7,5 hp (2SP032)". Detta för att studenterna ska få en god grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

I den senaste examensenkäten, en utvärdering studenterna besvarar efter avslutad utbildning fick exempelvis påståendet "*Utbildningens innehåll utgick från aktuell forskning*" ett medelvärde på 5,6 (median 6) och skalan är 6 gradig (min 0-max 6). Studenterna ansåg även att de får kännedom om pågående forskning under både sin VFU och de teoretiska utbildningsavsnitten. I samtliga kurser i programmet ingår uppgifter och examinationer där studenterna på olika sätt ska använda och relatera till vetenskap och aktuell forskning. Detta ger studenterna goda förutsättningar till stark forskningsanknytning i det avslutande examensarbetet. Arbetet ska vara författat på ett sådant sätt att det tydligt framgår att studenten har kunskap inom vetenskaplig teori och metod och specialistkunskaper i omvårdnad inom intensivvård. Kursansvariga, examinatorer och medverkande lärare i specialistsjuksköterskeprogrammet intensivvård

är forskningsaktiva i varierande omfattning och inom områden som intensivvård, perioperativ omvårdnad och medicinsk pedagogik. Detta ger goda förutsättningar till direkt integrering och implementering av de senaste forskningsresultaten i undervisningen. Lärare som inte själva är forskningsaktiva har möjlighet att ta del av forskarforum på som genomförs på avdelningen för omvårdnad samt medverka i olika forsknings- och projektgrupper.

Inom NVS finns flera lärare som bedriver både pedagogisk forskning och utvecklingsarbeten. För intensivvårdsinriktningen är två av lärarna disputerade inom medicinsk pedagogik, en av dessa lärare är kursansvarig för de tre omvårdnadskurserna på programmet (2IN009, 2IN010, 2IN011) och hon är även ordförande i arbetsgruppen som bedriver pedagogiks utveckling på avdelningen för omvårdnad.

Utbildningens forskningsanknytning uppnås även genom att disputerade forskningsaktiva lärare som är delaktiga i genomförande av utbildningsuppdraget. De medverkar i avdelningens kursplanearbete för att säkerställa huvudområdets progression och att utbildningen är förankrad med ett vetenskapligt förhållningssätt och uppdaterade forskningsresultat. En övergripande målsättning och en del av KI:s strategi 2030 är att interprofessionell utbildning ska vara ett av KI:s kännetecken och gemensamma målsättningar för alla utbildningsprogram på KI. Interprofessionellt lärande utmärks av mål och aktiviteter som fokuserar på att blivande specialistsjuksköterskor ska lära sig med, av och om olika professioner för att förbättra sin kunskap, färdighet och förmåga att samarbeta och att öka patientsäkerheten i vården. Patientsäkerhet och samarbetsförmåga identifierades som strategiska mål inom de olika programmen. Detta ligger i linje med KI:s lokala examensmål som betonar att studenterna ska *"Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete"*. Målet finns i alla specialistsjuksköterskeprogrammets utbildningsplaner.

Analys och värdering av förutsättningar

Institutionen NVS har en stark kompetensbas, med en många lärare som besitter både pedagogisk och ämnesmässig expertis inom sina områden. Detta bidrar till att programmen upprätthåller en hög akademisk och klinisk kvalitet, och där lärarna ständigt arbetar för att förbättra och utveckla utbildningen. En annan styrka är att de flesta lärarna inom programmet är forskningsaktiva, och där flera erhållit externa forskningsmedel från erkända finansiärer så som Vetenskapsrådet och Forte. Detta möjliggör inte bara avancerad forskning, utan också en ständig uppdatering och integrering av ny vetenskaplig kunskap i utbildningarna. I programmet strävar man efter att skapa trygga och självständiga studenter redan från den första kursen. Lärarna är alltid tillgängliga för att ge stöd, vägledning och tips kring litteratur och studieplanering. Detta förstärks av att studenterna arbetar i mindre grupper, vilket inte bara underlättar individuell uppmärksamhet utan också främjar samarbete och ömsesidigt stöd. Enligt den senaste examensenkäten gav studenterna ett medelbetyg på 4,4 av 5 för påståendet "Jag fick vägledning och stöd från lärare eller handledare i mitt lärande", vilket är ett starkt betyg på det stöd som erbjuds. Det finns en stor variation i erfarenhet och mognad bland våra studenter, alla är inte självgående och tar ansvar för sitt lärande på samma sätt. Vissa är studenter behöver mycket stöd även om dessa studier är på avancerad nivå och de har läst en grundutbildning tidigare. Det innebär att lärarna måste vara extra uppmärksamma för att kunna identifiera de individuella behoven som finns och kunna ge rätt typ av stöd till alla studenter. Detta gäller både i de teoretiska momenten och under VFU. Då lärartid i kursbudgeten nu minskas blir detta svårare att hantera vilket kan leda till att fler studenter ej klara sin utbildning. År 2017 gjordes inom det systematiska kvalitetsarbetet på avdelningen med en kartläggning av de 11 specialistsjuksköterskeprogrammets interprofessionella mål och aktiviteter. Slutsatsen var att det fanns en variation mellan de olika programmen i hur

väl interprofessionella lärandemål var framskrivna och hur de var implementerade i kurserna. Slutsatsen var att programmen skulle göra gemensam sak och identifiera en gemensam teoretisk struktur och fokus på områden som var generiska och kunde implementeras i samtliga program. Detta har medfört att en gemensam introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet initierades för alla programmen och är en del av utbildningen till specialistsjuksköterska sedan hösten 2020. För att ytterligare utveckla detta kommer en programgemensam dag utifrån Etiska aspekter att införas inom en kort framtid. Trots dessa styrkor finns det också utmaningar som påverkar möjligheten att utveckla och stärka programmet. En av de främsta är att synliggöra och implementera expertkunskap på ett mer effektivt sätt i specialistsjuksköterskeprogrammen. För att detta ska vara möjligt behövs tydligare och mer strukturerade informationskanaler, exempelvis genom en förbättrad programwebb eller ytterligare utveckling av lärplattformen Canvas. Detta skulle göra det enklare för både lärare och studenter att ta del av och dela med sig av expertkunskap, vilket skulle gynna alla parter.

En annan utmaning är de ekonomiska åtstramningar och neddragningar som har påverkat hela verksamheten. Dessa begränsningar gör att det finns en oro för att de resurser som krävs för att kontinuerligt uppdatera och revidera innehåll inom programmen inte längre ska vara tillgängliga, vilket kan leda till en minskad kvalitet och relevans i utbildningarna. En annan oro är att det inte längre skall finnas tid för att ge nya lärare en god och grundlig introduktion till de lärmoment och aktiviteter som ingår i programmet. Även konkurrensen om forskningstid, lön och akademiska tjänster mellan KI, Region Stockholm och andra lärosäten lokalt eller nationellt är en stor utmaning som påverkar möjligheten att behålla och rekrytera lärare med hög kompetens. Detta kommer självfallet att påverka den forskningsanknytning som programmet och utbildningen i stort strävar efter att upprätthålla. Om forskningen inte får det utrymme den behöver, kommer det bli svårare att bibehålla en hög vetenskaplig nivå och att integrera ny kunskap på ett effektivt sätt i våra kurser. Detta kräver ett fortsatt arbete för att identifiera en gemensam teoretisk struktur och ett tydligt fokus som alla program kan enas om. För att ytterligare stärka samordningen och utvecklingen inom programmen behöver detta struktureras och samordnas.

Styrkor

Utbildningsmiljön på institutionen NVS präglas av en stark akademisk och pedagogisk kompetens. Lärarna har både ämnesmässig expertis och pedagogisk erfarenhet, vilket skapar en högkvalitativ undervisning. Då många av lärarna även är forskningsaktiva och erhåller externa forskningsmedel, kan den senaste vetenskapliga kunskapen integreras direkt i utbildningen.

Studentstöd och lärartillgänglighet är en central del av utbildningsmiljön. Lärarna strävar efter att skapa en trygg och stimulerande miljö där studenterna uppmuntras till självständighet redan från den första kursen. De är lättillgängliga för vägledning och stöd, vilket förstärks av att undervisningen sker i mindre grupper.

Programmet strävar efter att tillämpa interprofessionellt lärande (IPE) moment i alla kurser, vilket skapar en dynamisk och samarbetsinriktad lärmiljö. Sedan 2020 har en gemensam introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet införts för specialistsjuksköterskeprogrammen. En ytterligare satsning på etiska aspekter är också planerad, vilket ytterligare stärker utbildningsmiljön.

Utmaningar

En utmaning i utbildningsmiljön är att studenternas erfarenhet och självständighet varierar stort. Vissa studenter är väl förberedda och tar ansvar för sitt lärande, medan andra behöver mycket stöd, trots att utbildningen är på avancerad nivå och alla har en högskoleutbildning sedan tidigare. Detta innebär att lärarna måste anpassa sin undervisning för att möta individuella behov, vilket är resurskrävande.

Minskad lärartid och ekonomiska nedskärningar påverkar också utbildningsmiljön. Färre lärarresurser gör det svårare att ge individuellt stöd och kan påverka studenternas genomströmning. Samtidigt finns en oro för att de resurser som krävs för att kontinuerligt uppdatera och utveckla kurserna inte längre ska vara tillgängliga, vilket kan påverka utbildningens kvalitet och relevans.

Slutligen påverkar konkurrensen om forskningstid och akademiska tjänster möjligheten att rekrytera och behålla kompetenta lärare. Om forskningen får mindre utrymme riskerar den vetenskapliga nivån i utbildningen att sjunka, vilket i sin tur kan försämra utbildningsmiljön och dess koppling till den senaste forskningen.

Bedömgargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömgargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Möjlighet för studenter att ta del av forskning genom hela utbildningen, samt hög vetenskaplig kompetens.
- Stabilt lärarlag med pedagogisk kompetens.
- Interprofessionellt lärande.

Förbättringsområden:

Bedömgargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Förkunskaper som sjuksköterska saknas innan man kan söka utbildningen.
- Erbjuder repetitionsfilmer gällande organsystem som respiration, cirkulation, elimination och nervsystemet eftersom anatomi inte finns med i programmet. Detta kan underlätta för studenternas lärande.
- Genomföra examinationer som kräver mindre lärartid ex vis kamratgranskning för att få tid att individanpassa undervisningen.
- Hitta nya arbetssätt för att fortsatt kunna erbjuda en bra utbildningsmiljö för studenterna, trots krympande utbildningsbudget.
- Upprätta handlingsplan/åtgärder för minskade resurser att möta de konsekvenser för undervisningen som minskade resurser kan leda till.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömgargruppens bedömning att programmet **uppfyller** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att det idag finns vetenskapligt och pedagogiskt kunniga lärare. Tydlig struktur för att stärka studenternas lärande.

2.1 Bedömningsgrund Måluppfyllelse

För varje examen finns ett antal formulerade examensmål i examensordningen (bilaga 2 till högskoleförordningen). Utöver de nationella målen kan program även ha lokala mål vilka beskrivs i programmets utbildningsplan. För att avgränsa utvärderingens omfattning gör KI ett urval av examensmål inför varje programutvärdering. Principen för urvalet är att minst ett mål per kunskapsform finns med i urvalet. För program som ger både generell examen och yrkesexamen ska minst ett mål från vardera examen finnas med. För program med lokala mål ska minst ett lokalt mål finnas med. Antalet valda mål bör sammantaget inte vara fler än sex.

Examensmålen definierar vad studenten ska ha uppnått när examen utfärdas. Programmet ska redogöra för hur programmet säkerställer att studenten ges möjlighet att uppnå målen när examen utfärdas. En sådan redogörelse kan till exempel innefatta hur progressionen ser ut, kopplingen mellan examensmål, lärandemål i kursplaner, lärandeaktiviteter och examination, betygskriterier och hur de används, ändamålsenliga undervisningsformer och aktiviteter och på vilket sätt studenternas lärande främjas samt hur hänsyn tas till studentens förutsättningar och behov.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse, kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildning, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Programmets redogörelse:

Huvudområdets vetenskapliga grund är omvårdnad som bygger på vetenskaplig och beprövad erfarenhet och karaktäriseras av fortgående självständig kunskapsutveckling vilket bidrar till att öka förståelse för problemställningar som uppstår i vårdandet. Området influeras av och påverkar närliggande områden såsom medicinsk vetenskap, samhälls-, beteendevetenskaplig-, och humanistisk vetenskap.

Övergripande mål är att studenterna, med utgångspunkt i omvårdnadens centrala begrepp – människa, relation, hälsa och miljö – skall kunna bedriva en personcentrerad omvårdnad för att lindra obehag och öka välbefinnandet hos patienter i olika åldrar inom intensivvård. Studenterna skall successivt ska kunna arbeta mer självständigt och integrera kunskaper inom omvårdnad och medicinsk behandling. Vid utbildningens slut ska studenterna självständigt kunna observera, bedöma och analysera patienternas fysiska och psykiska tillstånd, visa fördjupade kunskaper och färdigheter i att vårda patienter inom intensivvård. Studenterna förväntas också kunna initiera och självständigt genomföra evidensbaserade medicinska och omvårdnadsåtgärder samt

utvärdera dessa. De skall ha vidareutvecklat sin förmåga i kommunikation och samarbete med vårdteam, patienter och närstående. Kursen Omvårdnad inom intensivvård 2 (2IN010) syftar dessutom till att studenten ska utveckla en fördjupad förståelse för sin egen och andra professioners roller och ansvar i teamarbetet kring patientvård.

Med tanke på att utbildningen endast omfattar 40 veckor, varav 14 veckor är VFU, krävs en noggrant strukturerad planering där varje dag, oavsett om den ägnas åt teori eller praktik, används effektivt för att nå målen. Ett exempel på lärandemål från kursplanen för Omvårdnad inom intensivvård 1(2IN009) är att analysera och värdera vanligt förekommande omvårdnadsbehov, omvårdnadsproblem och omvårdnadshandlingar utifrån evidens inom intensivvård och postoperativ vård. För att uppnå detta arbetar studenterna i casegrupper med fyra patientfall av stegrande komplexitet under teoriveckorna. Casegrupperna består av cirka åtta studenter och en handledare. Vid varje tillfälle analyserar och problematiserar gruppen ett patientfall som tillhandahålls av handledaren. Fallen speglar vanliga problem inom intensivvården och utgör en grund för att utveckla studenternas kliniska resonemang och kunskap. Under förberedelsen analyserar studenterna tillsammans fallet och identifierar gemensamma problemställningar. Varje student söker relevant litteratur och vetenskapliga artiklar för att fördjupa sin förståelse för problematiken och möjliga behandlingsåtgärder. Vid nästa gruppträff diskuteras resultaten, och gruppen reflekterar över sina slutsatser. Eventuella obesvarade frågor analyseras vidare med stöd av handledaren. Dessa fall förbereder studenterna inför den kommande VFU-perioden och är väl integrerade med de föreläsningar som erbjuds. Till varje casegruppstillfälle förväntas varje student bidra med en vetenskaplig artikel som är relevant för det aktuella patientfallet. Studenterna identifierar också två omvårdnadsbehov och tillhörande omvårdnadsåtgärder som är specifika för patientens situation. Detta arbete kopplas direkt till lärandemålet att analysera och värdera sambandet mellan omvårdnadsbehov, omvårdnadshandling och medicinsk vård av patienter med svikt i olika organsystem. I slutet av kursen examineras studenterna muntligt utifrån ett nytt patientfall. Studenten får tillgång till patientfallet dagen innan examinationen för att förbereda sin analys och förslag till åtgärder. Examinationen inleds med att studenten under 20 minuter redogör för sina tankar och resonemang, inklusive analys, åtgärder och utvärdering av patientfallet. Fokus ligger på att beskriva, förklara, motivera och reflektera kring patientens och närståendes behov, aktuella omvårdnadshandlingar och behandlingsåtgärder samt de bakomliggande mekanismerna till patientens problematik. De bedömande lärarna, två tentatorer, har därefter 20 minuter för uppföljande frågor för att klargöra eventuella otydligheter i studentens presentation. Bedömningskriterier för examinationen görs tillgängliga för studenterna redan vid kursstart. Trots att många studenter initialt upplever denna form av examination som utmanande, brukar den uppskattas och utvärderas positivt i efterhand. Efter examinationen lämnar studenten in en skriftlig utvärdering av sitt förfarande kring examinationen och eventuella kunskapsluckor de själva identifierat.

Efter VFU-perioden i Omvårdnad inom intensivvård 1 (2IN009) genomför studenterna även en individuell skriftlig hemexamination. Detta innebär att studenten under VFU identifierat ett omvårdnadsproblem eller omvårdnadsbehov hos någon av de patienter de vårdat, söker vetenskapliga artiklar och föreslår evidensbaserade omvårdnadsåtgärder för att hantera detta behov eller problem. Det hela skrivs sedan fram i en vetenskaplig rapport. Bedömningskriterier för examinationen finns tillgängliga från kursstart.

Det intensiva upplägget i kursen kombinerar teoretiskt och praktiskt lärande genom strukturerade casegrupper, reflekterande diskussioner och integrering av vetenskaplig evidens. Examinationerna, både muntliga och skriftliga, syftar till att säkerställa att studenterna utvecklar den kompetens och självständighet som krävs för att arbeta som specialistsjuksköterskor inom intensivvård

I kursen Omvårdnad inom intensivvård 2 (2IN010) arbetar studenterna med att fördjupa förståelsen för den egna professionens roll och ansvar. Här bearbetar de faktakunskap och den senaste forskningen kring ett på förhand valt område som de sedermera presenterar för den egna studentgruppen vid ett seminarium. I sin presentation reflekterar de även över begreppet hållbar utveckling och integrerar de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig.

Analys och värdering

Utbildningen är noggrant utformad med en tydlig struktur som kombinerar både teoretiska och praktiska moment, såsom casegrupper, föreläsningar och VFU (verksamhetsförlagd utbildning), med varierade lärmoment. Fokus ligger på evidensbaserad omvårdnad, där studenterna aktivt förväntas använda vetenskaplig litteratur och aktuella artiklar för att fördjupa sin egen förståelse och kritiskt kunna värdera och utvärdera omvårdnaden för sin patient. De skall självständigt kunna bedöma patienters tillstånd och fatta välgrundade beslut i kritiska och komplexa situationer. Utbildningen lägger stor vikt vid att utveckla studenternas förmåga att arbeta självständigt samtidigt som de tränas i att arbeta i team. Kommunikation och samarbete, som är centrala delar för ett effektivt arbete inom vårdteamet och i mötet med patienter och deras anhöriga, integreras genom hela utbildningen. Studenterna skapar en insikt om egna och andra professioners roller i vårdteamet, vilket i sin tur stärker deras förmåga att arbeta tvärprofessionellt och bidra till det interprofessionella samarbetet på vårdavdelningen. Examinationsformerna på programmet är varierande, vi examinerar både muntligt, skriftligt och praktiskt beroende på vilken kunskap som står i fokus för den aktuella examinationen. För att utmana studenterna att själva finna sina kunskapsluckor förväntas de även efter varje moment och examination skriftligt lämna in en reflekterande text där redogör för hur läroprocessen inför examinationen sett ut och vad de upplever de behöver läsa/träna mer på.

Utbildningens korta tidsram på 40 veckor med VFU på 14 veckor skapar en känsla av stress och press för både lärare och på studenter. Då utbildningen har så få rena teoriveckor krävs det att fler läraaktiviteter även läggs in under studenternas VFU veckor, något som studenterna helst ser att de slipper. Att arbeta med komplexa patientfall av stegrande svårighetsgrad innebär också en utmaning, särskilt för studenter som fortfarande är i färd med att utveckla sina kliniska färdigheter. Detta ställer stora krav på handledare och kliniska lärare att ge rätt stöd och kräver tid för att reflektera efter varje VFU dag.

Styrkor

Programmet har flera styrkor, det finns en tydlig struktur som kombinerar teori och klinisk praxis genom föreläsningar, casegrupper och VFU. Studenterna får en helhetsförståelse för omvårdnad och tränas att kritiskt tillämpa evidensbaserad kunskap. Fokus på självständighet och samarbete inom vårdteamet, samt integrerad kommunikation och interprofessionellt samarbete, förbereder studenterna för arbetslivet. Reflektion genom skriftliga texter uppmuntrar självständighet och kontinuerligt lärande.

Utmaningar

Svagheter ligger främst i den korta utbildningstiden på 40 veckor, där VFU tar 14 veckor. Detta skapar stress och gör att studenterna tvingas hantera komplexa patientfall innan de är helt redo. Den begränsade teoritiden gör att fler läraaktiviteter måste läggas under VFU, vilket kan upplevas som belastande. Dessutom ställer den intensiva utbildningen stora krav på handledarna att ge rätt stöd och skapa tid för reflektion.

Bedömagruppens bedömning

Styrkor:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Det finns en uttalad koppling mellan teori och praktik genom hela utbildningen.
- Det finns en variation i undervisningsmoment som att arbeta i casegrupper tillsammans med föreläsningar och reflektionsuppgifter.
- Bra med utmanande varierande examinationer, vilket uppskattas av studenterna.

Förbättringsområden:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Flera examinationsformer omfattar skriftliga inlämningar. Det är inte beskrivet hur man förhåller sig till de problemen med kunskapskontroll som AI-verktyg ger upphov till när det gäller sådana uppgifter. Hur tänker man kunna hantera möjligheten för studenter att använda AI-verktyg på ett sätt som begränsar kunskapsinhämtningen?
- Alternativa examinationer i stället för hemexaminationer saknas.
- Minska antalet VFU uppgifter till en mindre/VFU period, undvik att dubbele examinera.
- Kliniskt verksam intensivvårdssjuksköterskor saknas med möjlighet till diskussionen kring studenternas nya profession.
- Idag saknas hur undervisningen kring de teoretiska kunskaperna genomförs.
- Tid/förutsättningar för reflektion under VFU behöver möjliggöras.
- Visa progressionen mellan omvårdnadskurserna på annat sätt än i siffror.

Bedömning

Sammantaget är det bedömagruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att hemexamination är att inte längre rekommendera längre på grund av AI. Antalen studieuppgifter under VFU bör minskas om möjligt. Progressionen mellan omvårdnadskurserna behöver förtydligas på annat sätt än i siffror i kursnamnen.

Bedömningsgrund måluppfyllelse, kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

Visa förmåga att observera och bedöma funktionen hos patienter avseende alla organsystem och patientens psykiska tillstånd samt förmåga att vid behov initiera och självständigt utföra medicinska åtgärder.

Programmets redogörelse:

Övergripande mål är att studenterna, med utgångspunkt i omvårdnadens centrala begrepp – människa, relation, hälsa och miljö – skall kunna bedriva en personcentrerad omvårdnad för att lindra obehag och öka välbefinnandet hos patienter i olika åldrar inom intensivvård. Studenterna skall successivt kunna arbeta mer självständigt och integrera kunskaper inom omvårdnad och medicinsk behandling. Vid utbildningens slut ska studenterna självständigt kunna observera, bedöma och analysera patienternas fysiska och psykiska tillstånd, visa fördjupade kunskaper och färdigheter i att vårda patienter inom intensivvård. Studenterna förväntas också kunna initiera och självständigt genomföra evidensbaserade medicinska och omvårdnadsåtgärder samt utvärdera dessa. De skall ha vidareutvecklat sin förmåga i kommunikation och samarbete med vårdteam, patienter och närstående. Kursen syftar dessutom till att studenten ska utveckla en fördjupad förståelse för sin egen och andra professioners roller och ansvar i teamarbetet kring patientvård.

Ett centralt lärandemål från kursplanen för Omvårdnad inom intensivvård 1 (2IN009) är att studenten ska kunna bedöma vitala funktioner samt fysiska, psykiska och sociala omvårdnadsbehov, liksom att planera, koordinera och genomföra omvårdnadshandlingar för intensivvårdspatienter med organsvikt.

Som en teoretisk grund för detta arbetar studenterna med casegrupper där de stegvis hanterar fyra patientfall av ökande komplexitet. Detta förbereder dem inför de praktiska momenten som genomförs på KTC vid Karolinska universitetssjukhuset i Solna. På KTC får studenterna möta samma patient som introducerats under deras tidigare teoretiska patientfall i casegrupp. Genom detta upplägg är studenterna redan bekanta med patientens bakgrund och familjeförhållanden, vilket underlättar och minskar tidsåtgång för att sätta sig in i ett nytt patientfall.

Under den kliniska träningen på KTC arbetar studenterna i grupper om fyra, där de alternerar mellan aktiva roller i scenarion och roller som granskare som ger feedback efteråt. En betydande del av tiden på KTC ägnas åt reflektion och diskussion kring upplevelserna – vad som gick bra, vad som kunde förbättras och vilka lärdomar som kan dras. För många studenter är detta deras första praktiska möte med en intensivvårdsmiljö, vilket gör reflektionen särskilt värdefull.

I de senare omvårdnadskurserna (2IN010, 2IN011) ökar både komplexiteten och svårighet hos de patienter studenterna kommer möta och vårda. Även kravet på

studenternas självständighet ökar. Det är dock viktigt att poängtera för studenterna att de alltid är under handledning och aldrig kommer lämnas ensamma i en vårdssituation. Att arbeta självständigt innebär i detta sammanhang att studenten själv skall kunna göra bedömningar, analysera situationer och föreslå åtgärder, men alltid med stöd och bekräftelse från handledare. Att vara självständig som student innebär inte att man lämnas ensam.

Ett exempel på ett lärandemål som examineras i den sista omvårdnadskursen Omvårdnad inom intensivvård 3 (2IN011), är förmågan att reflektera kring och medverka vid undersökningar och behandlingar i vård i livets slutskede samt att bemöta och hantera kris- och sorgereaktioner hos patienter och närstående. Under de fem veckor av VFU som ingår i denna kurs möter studenterna patienter i dessa situationer och bygger en bank av värdefulla erfarenheter. Målet följs upp med föreläsningar och examineras slutligen genom två seminarier. Under denna kurs genomförs även en klinisk slutexamination på KTC. Här arbetar studenterna i par och bedöms utifrån fastställda bedömningskriterier och observationsscheman som görs tillgängliga på Canvas redan vid kursstart. Examinationen genomförs under överinseende av en AKA och två lärare från KI, vilket säkerställer en rättvis och grundlig bedömning av studenternas kunskaper och förmågor. Även om studenterna är nervösa inför den kliniska examinationen utvärderas den i positiva ordalag av studenterna i efterhand. *"Överlag en rolig kurs, KTC examinationen var väldigt rolig och givande"*.

Analys och värdering

Utbildningen är strukturerad för att ge studenterna en grundlig och systematisk förståelse för omvårdnadens centrala begrepp och praktiska tillämpning. De övergripande lärandemålen fokuserar på att studenterna skall kunna bedriva personcentrerad omvårdnad och genomföra evidensbaserade åtgärder. De skall också utveckla sin förmåga att kommunicera effektivt med både patienter och vårdteam. För att uppnå dessa mål är utbildningen utformad med en tydlig progression som gör det möjligt för studenterna att successivt öka sin självständighet och kompetens inom intensivvård.

I utbildningens teoretiska delar arbetar studenterna med verklighetstroga patientfall som successivt ökar i komplexitet, vilket förbereder dem för de praktiska momenten på kliniska träningscentret (KTC) vid Nya Karolinska sjukhuset i Solna och senare VFU. På KTC får studenterna möjlighet att möta samma patienter som de har studerat i de patientfall de studerat och diskuterat i de teoretiska momenten. Att bibehålla och följa en patient underlättar deras förberedelse och ger en mer realistisk inblick i patientvården. Den kliniska träningen är starkt kopplad till reflektion och feedback, där studenterna får möjlighet att diskutera sina upplevelser och dra lärdomar av sina handlingar i praktiska scenarier.

Integrationen av teoretiska och praktiska moment gör det möjligt för studenterna att applicera sina kunskaper i konkreta vårdssituationer, vilket är centralt för deras lärande. Examinationerna, som sker både under praktiska moment på KTC och under en längre praktikperiod, genomförs under överinseende av erfarna lärare, vilket säkerställer en objektiv och rättvis bedömning av studenternas förmågor. Genom dessa upplägg ges studenterna en stabil grund för att kunna bedöma och hantera intensivvårdspatienter på ett professionellt och evidensbaserat sätt.

Då studenterna redan är legitimerade sjuksköterskor då de börjar vårt program finns vissa förväntningar men också oro inför varje VFU period. En av de största utmaningarna är att tydligt definiera och diskutera vad begreppet "självständighet" och vad det innebär under VFU. I våra bedömningskriterier använder vi begreppet "att

självständigt kunna” men vi betonar dock att det ej betyder att de ensamma förväntas hantera patientsituationer utan att de skall kunna analysera, resonera, planera och agera samt kommunicera detta med sin handledare.

Förväntningarna studenterna har på sig och sitt eget agerande är oftast ologiska och vi lyfter alltid innan studenterna går ut på sin första VFU att detta är ett nybörjarprogram och de nu är studenter. Då gränserna mellan vad som förväntas av dem som legitimerade sjuksköterskor och vad som gäller som studenter inte alltid är tydliga. Studenterna får veta att de inte kommer att lämnas ensamma i riskfyllda situationer eller förväntas lösa patientproblem utan handledning. Handledaren är alltid närvarande, vilket innebär att det finns ett kontinuerligt stöd, men det saknas en tydlig förklaring av vad självständighet konkret innebär i detta sammanhang. För många studenter kan denna osäkerhet skapa stress, då de inte vet exakt i vilka situationer de ska ta egna initiativ eller när de ska förlita sig på handledarens vägledning. Detta skapar en utmaning både för studenter och handledare när det gäller att hitta en balans mellan självständighet och stöd under VFU-perioden

Styrkor

En av styrkorna i utbildningen är den tydliga progressionen som ger studenterna möjlighet att successivt öka sin självständighet och kompetens. Genom att arbeta med verklighetstroga patientfall som blir mer komplexa under utbildningens gång, får studenterna en stabil grund för att tillämpa sina kunskaper i praktiska vårdssituationer. Integration av teori och klinisk praxis är också en stark fördel, där studenterna både får teoretisk kunskap och praktisk erfarenhet genom KTC och verkliga VFU-perioder. Den kliniska träningen är nära kopplad till reflektion och feedback, vilket ger studenterna möjlighet att utvecklas genom att diskutera sina erfarenheter och lära av sina handlingar. De erfarna handledarna på KTC ger dessutom trygghet och kontinuerligt stöd under praktiska moment, vilket underlättar inlärningsprocessen och skapar en god lärandemiljö. Ett annat viktigt område är utbildningens fokus på evidensbaserad omvårdnad och personcentrerad vård, vilket förbereder studenterna att hantera intensivvårdspatienter på ett professionellt och vetenskapligt grundat sätt.

Utmaningar

Gränserna mellan vad som förväntas av en som student och vad som gäller för en som legitimerade sjuksköterska blir oklart då studenterna kommer ut på sin VFU. Vissa studenter har orealistiska förväntningar på vad de ska kunna åstadkomma under VFU vilket leder till ytterligare stress och förvirring kring deras roller och ansvar under VFU perioden.

En annan utmaning under VFU har visat sig vara att begreppet ”självständighet” som finns i bedömningsinstrumentet BeVut. Det har skapat osäkerhet och stress bland vissa studenter. Flera känner sig osäkra på när de förväntas agera på egen hand och när de ska söka handledarens stöd. Denna osäkerhet kan skapa utmaningar både för studenter och handledare, eftersom det är svårt att hitta en balans mellan att ge stöd och samtidigt utmana studenten att ta initiativ.

Bedömagruppens bedömning

Styrkor:

Bedömagruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Tydlig progression i utbildningen.
- Färdighetsträning med scenario i kombination med teoretiska case.

- Trygghet med handledning under simulering.
- Bra med varierande undervisningsformer.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Självständighetsbegreppet behöver förtydligas hos såväl studenter som hos kliniska handledare – inte bara AKA (akor).
- Tydliggöra för studenterna skillnad mellan att arbeta som leg. Sjuksköterska och att vara student i en specialistsjuksköterskeutbildning, främst på VFU.
- Det måste finnas individuella bedömningar på prestationen när studenter arbetar i par.
- Lärandemålet att ha förmågan att reflektera kring och medverka vid undersökningar och behandlingar i vård i livets slutskede, som examineras, saknar beskrivning hur det säkerställs att studenter möter dessa patienter under sin VFU.
- I självvärderingen beskrivs följande: "Förväntningarna studenterna har på sig och sitt eget agerande är oftast ologiska och vi lyfter alltid innan studenterna går ut på sin första VFU att detta är ett nybörjarprogram och de nu är studenter." Här är det viktigt att tydliggöra för studenterna att utbildningen ges på avancerad nivå, varför det inte är relevant att använda uttrycket nybörjare.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden:

- Studenterna får träna koppla teori och praktik, träna praktiskt innan de går ut på VFU, vilket är en styrka.
- Studenternas roll i VFU behöver tydliggöras.
- Hur säkerställer man att studenterna får med sig det som de ska få under VFU, exempelvis
 - Beredskap för studenter som inte träffar patienter i livets slut.

Bedömningsgrund måluppfyllelse, kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.

Programmets redogörelse:

Inom specialistsjuksköterskeutbildningen med inriktning intensivvård är värderingsförmåga och förhållningssätt avgörande aspekter, då yrket kräver avancerad omvårdnad och kliniskt beslutsfattande i situationer där patientens liv ofta står på spel. Det innebär att studenten behöver utveckla förmågan att agera professionellt, etiskt och empatiskt i en komplex och krävande vårdmiljö. Under pandemiåren blev detta särskilt tydligt då vården verkligen ställdes på sin spets. Därför har vi under och efter pandemin byggt upp en sammanhållen strimma med aktiviteter och seminarier om etik för att stötta studenterna i att hantera den kliniska verkligheten och sina egna känslor. En av programmets lärare är expert och forskar inom området etik, hon var tidigare engagerad som ledamot i Svensk Sjuksköterskeförenings etiska råd (2017–2023) och är numera rådsledare för Etikrådet i Riksföreningen AnIva. Hennes kompetens har spelat en central roll i att utveckla denna strimma. Tillsammans har vi utformat läraaktiviteter på området vilka nu finns integrerade i samtliga omvårdnadskurser och med ökande komplexitet.

I den första omvårdnadskursen (2IN009) fokuserar studenterna på att tillämpa omvårdnad som värnar om patienters och närståendes autonomi, trygghet och integritet utifrån ett etiskt och sociokulturellt perspektiv. Etiska frågor berör ett brett spektrum av aspekter, som att visa respekt för autonomi, integritet och värdighet, samt att skapa tillitsfulla relationer och visa mod och trovärdighet. Förutom föreläsningar om etik får studenterna arbeta med en strukturerad metod för att skapa förståelse för de etiska dimensionerna i mötet med patienter och närstående. Detta sker särskilt i en högteknologisk vårdmiljö där människa, teknik och miljö samspelar. Etik är också ett återkommande tema i flera andra moment i utbildningen och integreras exempelvis i professionsseminarier inom Omvårdnad inom intensivvård 2 (2IN010).

I den sista omvårdnadskursen, Omvårdnad inom intensivvård 3 (2IN011), ingår två separata seminariedagar som särskilt fokuserar på etik. Den första dagen ägnas åt organdonationsprocesser och kallas för donationsdagen. Donation är ett område som berör både patienter, anhöriga och vårdpersonal på flera nivåer. Organdonation kan skapa liv och nya förutsättningar för mottagaren, men innebär ofta att anhöriga på den andra sidan av vården måste ta svåra beslut och säga farväl till en närstående. För att ge studenterna både kunskap och insikt föreläser donationskoordinatorer och samordnare från Karolinska Universitetssjukhuset, tillsammans med vår expert inom etik. Denna interdisciplinära dag är gemensam med utbildningarna för specialistsjuksköterskor inom anesthesi och operationssjukvård, då dessa yrkesgrupper arbetar tätt tillsammans i

interprofessionella team under donationsprocessen. Vår gemensamma roll innebär ett ansvar att främja donation, stödja och informera anhöriga samt involvera dem utifrån ett etiskt och professionellt förhållningssätt. Donationsdagen inkluderar föreläsningar, gruppdiskussioner och en paneldebatt, där såväl praktiska som etiska aspekter lyfts fram.

Den sista dagen av kursen Omvårdnad inom intensivvård 3 ägnas åt ett seminarium om vård i livets slutskede. Under sin 14 veckor långa verksamhetsförlagda utbildning (VFU) har de flesta studenter vårdat eller deltagit i vård av patienter där livsuppehållande behandling har avslutats. Att vårda patienter i livets slut är en central del av intensivvårdssjuksköterskans profession. I intensivvården sker detta ofta i samband med beslut om att avstå från eller avsluta livsuppehållande behandling, men även i relation till organdonation. Här har intensivvårdssjuksköterskan en nyckelroll i dialogen om vårdnivå, behandlingsbegränsningar och så kallade brytpunktssamtal. Det ingår också att möta och stötta anhöriga i dessa situationer. Etiken aktualiseras särskilt i dessa stunder och etiska avvägningar behöver ofta göras, vilket ställer krav på en hög grad av etisk medvetenhet och ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter, närstående och kollegor. Dessutom krävs kunskap om att stödja anhöriga i deras krisreaktioner och sorgeprocesser.

Förutom dessa seminarier och läraaktiviteter arbetar studenterna kontinuerligt med detta under sina 14 veckor VFU och de examineras även på detta under samtliga VFU perioder. Genom hela utbildningen betonas vikten av att kombinera medicinsk och teknisk kompetens med etisk medvetenhet och empati. Detta möjliggör för framtidens specialistsjuksköterskor att ta sig an de komplexa etiska och emotionella utmaningar som intensivvården ställer. Två exempel på mål från BeVut (bedömningsformuläret från VFU) som studenten förväntas nå under den sista VFU kursen på programmet (2IN011) är:

”Studenten tillämpar omvårdnad utifrån ett vårdetiskt och sociokulturellt perspektiv och värnar om patientens och närståendes rättigheter, autonomi, trygghet och integritet samt är lyhörd och empatisk. Reflekterar kring eget agerande.”

”Studenten kan självständig och med ett professionellt förhållningssätt stödja patient och närstående genom att kommunicera informera och undervisa”

Styrkor

Etiken är en integrerad del genom hela programmet, vilket stärker studenternas etiska medvetenhet och professionella förhållningssätt. En annan styrka är att utbildningen leds av en expert inom etik, vilket säkerställer en hög kvalitet på undervisningen och ger studenterna stöd i deras etiska reflektioner. Det interprofessionella samarbetet mellan olika specialistsjuksköterskeutbildningar, såsom intensivvård, anestesi och operationssjukvård, ger en bredare förståelse för teamets roll i exempelvis donationsprocessen. Dessutom får studenterna verklighetsförankrad undervisning genom verksamhetsförlagd utbildning där de hanterar etiska dilemman i skarpa situationer, vilket förbereder dem väl för den kliniska verkligheten.

Utmaningar

Samtidigt finns flera utmaningar såsom den emotionella belastning som kan uppstå då studenterna hanterar svåra etiska dilemman, alla studenter möter svåra patientsituationer under sin VFU där utfallet för patienten kan vara ovisst eller sluta med att patienten avlider. De möter människor i chock och i kris vilket kräver extra stöd. Den teoretiska tyngden inom etik kan också vara utmanande att omsätta i praktisk handling, särskilt

under hög arbetsbelastning i VFU, handledarna kanske inte alltid har den tid de skulle behöva för att ge studenterna det stöd de där och då behöver. Detta kan skapa en hög stressnivå och en risk för utmattning.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Väl genomtänkt och genomförd integrering av etik som en strimma i hela utbildningen.
- Spetskompetens hos lärare med nationell förankring.
- Bra kompetens i läraryrket.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Etiken överskuggar de samhälleliga aspekterna.
- Hur kan de samhälleliga aspekterna stärkas och kopplas in i studenternas uppgifter?
- Studenterna behöver kunskap om vård i livets slut innan VFU, idag är seminariet om vård i livets slut efter VFU. Därför saknas möjlighet att reflektera över detta under VFU.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att undervisning om etik är väl förankrat i programmet. Dock saknas de samhälleliga aspekter och mänskliga rättigheter som behöver förtydligas.

Bedömningsgrund måluppfyllelse, lokalt mål

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – lokalt mål

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda lokala målen.

Mål

Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete.

Programmets redogörelse:

Interprofessionellt lärande (IPL) är ett centralt tema inom specialistsjuksköterskeutbildningen med inriktning mot intensivvård och det integreras som en naturlig del i de tre omvårdnadskurserna (2IN009, 2IN010, 2IN011). Programmet har en stark bas i både vetenskaplig forskning och pedagogisk utveckling, där lärarnas expertis spelar en avgörande roll. En av lärarna, som är disputerad inom interprofessionellt lärande, teamarbete och lärande inom intensivvård, har lång erfarenhet som IPL-koordinator för programmets elva specialinriktningar och bedriver aktiv forskning inom området. En annan av lärarna har gedigen erfarenhet av att arbeta med IPL-kurser vid Linköpings universitet och har även genomgått flera högskolepedagogiska utbildningar inom detta område. Deras gemensamma kompetens stärker programmets fokus på IPL och skapar en stabil grund för utbildningen.

Teamarbete är särskilt avgörande inom intensivvården, där akuta situationer kräver snabba och korrekta beslut. Ett välfungerande team, där medlemmarna har tydliga roller och tillit till varandras kompetens, bidrar till ökad effektivitet och bättre patientutfall. Genom att minimera kommunikationsmissar och reducera risken för felaktiga beslut förbättras patientsäkerheten samtidigt som arbetsmiljön blir tryggare. Detta är ett centralt fokus i utbildningen, och flera av lärarna bedriver forskning inom teamarbete och patientsäkerhet, vilket ytterligare berikar studenternas lärande. Deras kompetens tillämpas i undervisningen genom föreläsningar, handledning av examensarbeten och praktiska övningar som stärker studenternas förmåga att arbeta i multidisciplinära team. På de scenariobaserade träningstillfällena på KTC under kurserna Omvårdnad inom intensivvård 1, 2 (2IN009, 2IN010) tränas kommunikation och samarbete tillsammans med patientsäkert förfarande.

Specialistsjuksköterskor inom anestesi, intensivvård och operationssjukvård har ett gemensamt ansvar för att främja en personcentrerad, trygg och säker vård i samverkan med andra professioner. Detta sker särskilt i möten under den perioperativa processen och vid övergångar för den kritiskt sjuka patienten. De olika disciplinerna bär ett kollektivt ansvar för att identifiera och förebygga risker, samt för att säkerställa kontinuitet i vården.

Utbildningen vid Karolinska Institutet (KI) strävar efter att ge blivande specialistsjuksköterskor möjlighet att lära sig tillsammans för att kunna arbeta effektivt i interprofessionella team och säkra övergångar mellan olika vårdaktörer. Ett exempel på detta är det interdisciplinära seminariet "Samarbete för säkra övergångar för patienter mellan intensiv- och operationssjukvård", där studenter från intensivvård, operation och anestesi samverkar i grupp. Under seminariet analyserar studenterna filmer som visar en överrapporteringsituation mellan operation och intensivvård (och

vice versa). Dessa filmer belyser vanliga brister i kommunikation, samordning och organisation, som är centrala riskområden för vårdskador. Genom att identifiera och analysera dessa brister får studenterna en möjlighet att förstå vikten av att alla professioner samarbetar för att minska patientsäkerhetsrisker i interprofessionella aktiviteter. För att detta ska kunna ske effektivt krävs en djup kunskap om både den egna professionens kompetens och om andra professioners arbetsområden och miljöer.

Under de 14 veckor av verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som ingår i programmet, arbetar studenterna mot mål som finns angivna i deras bedömningsunderlag (BeVut). Ett av dessa mål är att kunna stärka patientsäkerheten genom samarbete och kommunikation i teamet. I kursen Omvårdnad inom intensivvård 2 (2IN010) förväntas studenterna uppnå detta mål med stöd av sin handledare, medan de i Omvårdnad inom intensivvård 3 (2IN011) ska kunna göra det självständigt. Detta speglar utbildningens tydliga fokus på progression och utveckling av både teoretiska och praktiska färdigheter. Specialistsjuksköterskan inom intensivvård har en nyckelroll i att bidra till en säker och högkvalitativ vård genom att kombinera självständighet med en djup förståelse för teamets dynamik.

I kursen Omvårdnad inom intensivvård 2 genomförs även ett professionsseminarium som ger studenterna möjlighet att reflektera över och presentera olika aspekter av specialistsjuksköterskans roll. Områden som, *”Bemöta, information, patientnära undervisning, Främja hälsa och förebygga ohälsa, Säkerhet och kvalitet, Forskning, utveckling och utbildning, Ledarskap, Samverkan i vårdkedjan, En profession i utveckling, Undersökningar och behandling”*, betabetsas och förankras i aktuell forskning. Dessa ämnen diskuteras även utifrån perspektivet hållbar utveckling, vilket skapar en bred förståelse för vårdens framtida utmaningar.

Programmet betonar vikten av kontinuerlig kompetensutveckling för specialistsjuksköterskan, både teoretiskt och praktiskt. Förmågan att leda och koordinera vårdinsatser, hantera konflikter och stärka teamets samarbete är avgörande för att säkerställa patientsäkerheten. Genom att integrera interprofessionellt lärande och teamarbete i utbildningen förbereds studenterna för att möta intensivvårdens höga krav och bidra till en vård som präglas av respekt, öppenhet och tillit.

Styrkor

Utbildningen har en stark vetenskaplig och pedagogisk grund, där undervisningen bygger på forskning och expertis inom interprofessionellt lärande och teamarbete. Lärarnas kompetens och erfarenhet bidrar till en gedigen utbildningsstruktur som ger studenterna de verktyg de behöver för att arbeta effektivt i vården. Ett tydligt fokus ligger på praktisk tillämpning av teamarbete genom scenariobaserade övningar och interprofessionella seminarier, vilket utvecklar studenternas kommunikationsförmåga och samarbetsförmåga i multidisciplinära vårdteam. Utbildningen är dessutom uppbyggd med en tydlig progression, där studenterna gradvis utvecklar sin självständighet och sitt ansvarstagande genom verksamhetsförlagd utbildning och teoretiska moment. Detta säkerställer att de är väl förberedda för de krav som ställs i intensivvården. En annan central del är utbildningens fokus på patientsäkerhet och samverkan, där studenterna tränas i att identifiera och förebygga risker samt arbeta för en trygg och säker vårdmiljö genom ett strukturerat samarbete mellan olika professioner.

Utmaningar

Den korta studietiden på 40 veckor kan för många studenter innebära en hög arbetsbelastning där de förväntas hantera en kombination av teoretiska studier,

praktiska övningar och interprofessionella moment. För studenter som behöver mer tid för reflektion mellan momenten kan det vara svårt att ta till sig och utveckla kunskapen i den takt som krävs. Trots det starka fokuset på interprofessionellt lärande kan det finnas utmaningar i att säkerställa en djup förståelse för de olika professionernas roller och ansvarsområden, här ligger mycket ansvar på AKA och handledare under VFU att vara möjliggörare och främja samarbetet under VFU. Kommunikation i vårdteam är en annan utmaning, då det kan vara svårt att fullt ut träna på de komplexa situationer som kan uppstå i akuta vårdförlopp, där snabba beslut och tydlig kommunikation är avgörande. Dessutom kan en hög arbetsbelastning med många patienter och låg bemanning på avdelningen begränsa möjligheterna till individuell reflektion, vilket är en viktig del av studenternas utveckling och bearbetning av erfarenheter från både teamarbete och patientmöten.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- En stor styrka med IPL moment där IVA sjuksköterskan har ett stort ansvar.
- Flera lärare har kompetens och erfarenhet inom området.
- Tydlig struktur i programmet för att nå det lokala målet.

Förbättringsområden

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Mycket ansvar på VFU ansvariga i relation till lärarna på programmet.
- Använda flera handledningsmodeller, exempelvis peer learning under VFU för att spara handledarna (social hållbarhet för handledare) samt att studenterna utvecklar sin självständighet bättre.
- Säkerställa tid för reflektion för studenterna under VFU genom förslagsvis seminarier, inlämningsuppgifter eller andra diskussionsforum.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att studenterna får träna IPL och leda omvårdnaden inom sin profession. Studenterna stärks i deras förmåga att leda och utveckla omvårdnad inom intensivvård. Dock behöver mer ansvar föras över från klinik till lärarna i samband med VFU. Tid för reflektion under VFU behöver säkerställas.

2.2 Bedömningsgrund Lika villkor

Att integrera lika villkor i samtliga utbildningsnivåer utgör en självklar del i hur KI ska arbeta utifrån gällande lagar och förordningar. Målet med KI:s utbildningar är som uttrycks i Strategi 2030: ”Det ska säkerställas att utbildningarna ger den kunskap om kön, makt och lika villkor som krävs för att ge förutsättningar för jämlik vård och omsorg”.

Lika villkor är ett paraplybegrepp för KI:s arbete för att främja lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, samt för att motverka all form av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling och exkludering. Lika villkorsområdet inkluderar de sju diskrimineringsgrunder som fastställs i diskrimineringslagen (2008:567): kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning samt ålder. Därtill inkluderas även området socioekonomisk bakgrund i lika villkorsarbetet. Breddat deltagande, dvs studenternas möjligheter att klara av sina studier oavsett sin bakgrund och sina förutsättningar, är även den del av lika villkorsarbetet.

Integreringen av lika villkor i KI:s utbildningar ska ske på tre nivåer:

- Innehåll – som innebär att lika villkor är ett kunskapsområde som lärs ut och examineras.
- Genomförande – som innebär att lika villkor präglar pedagogiken så att undervisningen blir inkluderande och tillgänglig.
- Utformning – som innebär att det finns en struktur för hur och var lika villkor ska integreras, samt att det finns progression.

Bedömningsgrund Lika villkor

Lika villkorsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Programmets redogörelse:

Lika villkor ska möjliggöra att alla studenter ska kunna tillgodogöra sig utbildning på bästa sätt oberoende av funktionsförmåga, kön, könsidentitet, sexualitet, etnicitet, religion, ålder och socio-ekonomisk tillhörighet. För att säkerställa att lärarna i specialistsjuksköterskeprogrammet Intensivvård har adekvat kompetens i området genomgår samtliga nyanställda (även befintliga medarbetare bjuds in) en introduktionsutbildning till området lika villkor. Vid introduktionen presenteras KI:s, institutionens och sektionens arbete som syftar till att säkerställa kunskap och kompetens gällande lika villkor. Alla lärare har även tillgång till en Canvas-aktivitet där den senaste informationen om bland annat hållbarhetsmålen 3 (God hälsa och Välbefinnande) och 5 (Jämställdhet) presenteras och kontinuerligt uppdateras (Agenda 2030). För andra institutioner som är delaktiga i utbildningen om lika villkor kan den vara uppbyggd på ett litet annorlunda sätt, men utifrån Agenda 2030 så måste alla institutioner ha kunskap om, och arbeta utifrån lika villkor.

Hur jämställdhet beaktas, kommuniceras och förankras i programmet

För att kommunicera lika villkor ska samtliga lärare i programmet ha gått eller inom nära framtid ska gå en webbaserad utbildning om lika villkor. I programmet finns en mall utformad för en inkluderande och tillgänglig undervisning och där nämns, relaterat till ett jämställdhetsperspektiv: problematisera normer, synliggöra makt och privilegier,

variera exempel för att inkludera fler kategorier och ifrågasätt stereotyper. Det finns en Canvas-sida för medarbetare som stöd för genomförande och utveckling av lika villkor-aspekterna i undervisningen. För att säkerställa att studenterna får den kunskap om kön, makt och lika villkor som krävs för att ge förutsättningar för en jämlik vård och omsorg, medvetandegörs och kommuniceras detta i möten med studenter. Vår bedömning är att undervisningen på programmet generellt bedrivs med detta som utgångspunkt.

Analys och värdering av utbildningens jämställdhetsperspektiv

Arbetet med att inkludera hållbarhetsmålet, jämställdhet i kan dock bli tydligare i programmet och arbetet har intensifierats. Exempelvis kan jämställdhets- och likavillkorsperspektiv i innehåll, pedagogik och litteratur utvecklas och det kan tydliggöras att en jämställdhetsintegrering ska finnas i praktisk handling och i konkretiserade resultat. Jämställdhetsintegrering handlar om vad verksamheten gör, inte endast om vad som dokumenteras eller redovisas. En tydlig sammanställning bör strukturera problem, mål och åtgärder. Planen skall ange riktning och innehåll för det faktiska arbete som ska utföras i organisationen kring specialistsjuksköterskeprogrammet intensivvård. Syftet med arbetet är att examinerade studenter skall ha denna kunskap i mötet med patienter och medarbetare och bidra till en jämlik vård i samhället. För att utveckla jämställdhetsperspektivet är intentionen att samtliga inriktningar från Specialistsjuksköterskeprogrammen kommer att från och med Ht25/Vt26 ha gemensamma dagar som berör och hanterar frågor som till exempel lika villkor, jämställdhet och etik. Detta kommer bli ett stående inslag för blivande specialistsjuksköterskor.

För att utvärdera studentperspektivet på detta område finns specifika frågor inkluderade i vår programutvärdering. Ett stort bekymmer är dock den låga svarsfrekvens vi ofta får på våra utvärderingar, både kurs- och programnivå. Dock rapporterade de studenter (26%) som svarat på den senaste examensenkäten (programnivå) från VT 2024 att de kände sig väl förberedda för att kommande arbete då det gällde, Jämlikt bemötande baserat på etnisk bakgrund, religion, social klass, Jämlikt bemötande baserat på etnisk bakgrund, religion, social klass, Jämlika rättigheter ur ett HBTQIA+ -perspektiv (homosexualitet, bisexualitet, transidentitet, queer, intersexuell, asexuell, plus). Median för samtliga påståenden var 5 på en skala från 0–6 (min-max), vilket vi anser är ett gott betyg från studenterna. Detta överensstämmer också med den uppfattning vi får i de diskussioner och muntliga utvärderingar vi har med studenterna under kursernas gång, och där ofta samtliga studenter deltar.

Jämställdhet i yrkeslivet

Enligt yrkesregistret med yrkesstatistik (SCB, 2018), är 89 % av grundutbildade sjuksköterskor i riket kvinnor medan 11% är män. Det är svårt att få fram en exakt siffra över hur könsfördelningen ser ut bland intensivvårdssjuksköterskorna då det Socialstyrelsens databank räknar Anestesi och Intensivvård som en grupp. För gruppen anestesi/Intensivvårds specialistsjuksköterskor är fördelningen ca 78 % kvinnor och ca 22% män (siffrorna kommer från 2022 Statistikbas för hälso- och sjukvårdspersonal), vilket är något högre andel män än bland grundutbildade sjuksköterskor. Ur ett jämställdhetsperspektiv skulle fördelningen kunna vara mer jämlik (50/50).

Styrkor

Det finns förslag på konkreta åtgärder för att säkerställa lika villkor och jämställdhet inom utbildningen, såsom att alla nyanställda lärare får en introduktionsutbildning och att de har tillgång till en Canvas-sida med uppdaterad information om hållbarhetsmålen. Detta skapar en solid grund för att implementera och kontinuerligt hålla arbetet aktuellt. Programmet fokuserar även på att kontinuerligt utbilda både nya och befintliga

medarbetare, vilket garanterar att personalen är uppdaterad och att undervisningen är inkluderande och reflekterande av aktuella normer.

Genom att samla studentfeedback via programutvärderingar och examensenkäter får programmet en bra bild av hur studenterna upplever utbildningen, och det är positivt att en stor andel av studenterna anser sig väl förberedda för att bemöta jämlikhet i sitt framtida arbete. Planer finns på att intensifiera sitt arbete med jämställdhet och lika villkor genom gemensamma dagar för alla inriktningar inom specialistsjuksköterskeprogrammet.

Utmaningar

Trots de bra strukturerna för att kommunicera och arbeta med lika villkor behöver jämställdhets- och likavillkorsperspektiv utvecklas ytterligare när det gäller innehåll, pedagogik och litteratur. Det finns också ett behov av att jämställdhetsintegreringen blir mer konkretiserad i praktisk handling. En annan utmaning är den låga svarsfrekvensen på utvärderingarna/enkäterna, vilket gör det svårt att få en fullständig bild av studenternas upplevelser och åsikter om programmet. Detta kan resultera i att viktiga synpunkter missas, vilket försvårar arbetet med att förbättra utbildningen.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Positivt att det planeras dagar för lika villkor till studenterna.
- Givet är att lärarna ska ha kunskap om målet och vad som gäller på deras arbetsplats.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Tydliggöra hur målet ska integreras i utbildningen med möjlighet till utbildningstillfällen.
- Strukturer saknas för att få fler studenter att fylla i utvärderingar.
- Låta studenterna fylla i kursvärderingar i samband med kurstillfälle.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att lärarna utbildas i ämnet men ännu finns inga konkreta utbildningstillfällen för studenterna. Strategier för att öka studenternas medverkan i kursvärderingar bör utvecklas.

2.3 Bedömningsgrund Hållbar utveckling

Högskolorna ska i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Utbildning som bedrivs vid KI ska syfta till att bidra till en förbättrad hälsa för alla vilket är en viktig förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. Det är av särskild betydelse att utbildningsverksamheten belyser sambandet mellan hälsa, socioekonomiska faktorer och mänsklig miljöpåverkan. I enlighet med KI:s klimatstrategi ska det till 2024 finnas lärandemål i kurser på samtliga program på grundnivå och avancerad nivå som innebär att studenter får kunskaper och färdigheter om klimat och hållbar utveckling.

Studenter som examineras från KI ska under sin utbildning ha arbetat med frågeställningar relaterade till hållbar utveckling och FN:s globala mål. Det kräver att lärarna har god kunskap inom området. Lärarna behöver undervisa om målen och de underliggande utmaningarna. Studenterna bör också utmanas att utveckla en förmåga att skapa visioner, använda ett kritiskt tänkande, reflektera över sin egen roll för samhällsutvecklingen, tillämpa systemtänkande, skapa partnerskap och vara beredda att agera.

Bedömningsgrund Hållbar utveckling

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande att studenten under sin utbildning ha arbetat med frågeställningar relaterade till hållbar utveckling och FN:s Globala mål.

Programmets redogörelse:

Hållbar utveckling inom specialistsjuksköterskeutbildning

Hållbar utveckling i specialistsjuksköterskeutbildningen är en strategi för att säkerställa långsiktig kvalitet, rättvisa och effektiv resursanvändning inom vården. Vi försöker uppnå detta genom att integrera ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsprinciper samt genom att fokusera på kompetensutveckling och innovation. För att främja ekologisk hållbarhet har vi i högre grad nu efter pandemin valt att föreslå digitala läromedel (vetenskapliga artiklar och böcker) och behålla digitala undervisningsformer, såsom föreläsningar och vissa lärmoment (ex casegrupps seminarium), vilket minskar både resande och pappersförbrukning. Samtidigt kan en ökad medvetenhet om resursanvändning, såsom att minimera onödigt avfall och främja återvinning, bidra till en mer miljövänlig utbildning.

Den sociala hållbarheten försöker vi stärka genom att arbeta för en inkluderande och jämlik utbildningsmiljö. För studenter som fått intyg via studiesociala kommittén på KI erbjuder vi flexibla studieupplägg för att underlätta för studenter med olika behov och bakgrund. Vi arbetar med att skapa en trygg studiemiljö med hälsosamma arbetsförhållanden, där studenterna lär sig hantera stress och förebygga utbrändhet. Dessutom kan ett etiskt fokus på hållbara vårdrelationer bidra till en mer långsiktig och mänsklig vårdpraxis.

I och med den senaste tidens besparingskrav har vi utifrån ett ekonomiskt hållbart perspektiv fört kontinuerliga diskussioner för att effektivisera användningen av de resurser kurs och program tilldelas. Vilka moment är viktigast, vad kan vi förändra, finns det några lärmoment som kan slås samman. Utbildningen tar också momenten

hållbara vårdmetoder och livslångt lärande i beaktande, där studenterna lär sig att implementera evidensbaserade och resurseffektiva arbetsmetoder. Ett ökat fokus på forskning och innovation inom hållbara vårdmodeller bidrar till förbättrad vårdkvalitet och minskad miljöpåverkan. Studenterna behöver dessutom utveckla sitt ledarskap och fundera kring potentiella förändringsarbeten för att så småningom själva kunna vara delaktiga i att driva hållbara strategier och påverka policyutveckling på sina arbetsplatser. Genom att alla stunder bearbetar och arbetar med begreppet hållbar utveckling där de identifierar möjligheter och utmaningar i de globala målen i arbetet som specialistsjuksköterska inom intensivvård hoppas vi kunna delge framtidens intensivvårdssjuksköterskor stöd och kunskap för att känna sig rustade att möta vårdens utmaningar på ett sätt som gynnar både människor, samhälle och miljö.

Styrkor

Det finns ett fokus på hållbar utveckling inom specialistsjuksköterskeutbildningen genom att integrera ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhets principer. Programmet främjar ekologisk hållbarhet genom digitalisering, vilket minskar resande och pappersförbrukning. Social hållbarhet stärks genom att skapa en inkluderande och trygg studiemiljö för studenter med olika behov och bakgrund. Ekonomisk hållbarhet tas också i beaktande genom effektiva resursanvändning och fokusering på viktiga lärmoment. Vidare betonas forskning och innovation som nycklar för att förbättra vårdkvalitet och implementera hållbara vårdmodeller.

Utmaningar

Kunskapen om en hållbar utveckling är något av det viktigaste vi kan erbjuda våra studenter, trots detta har vi en stor utvecklingspotential här. Med den knappa tid vi har på programmet behöver detta mål läggas in i fler av kurserna. I dagsläget finns det endast i en kurs Omvårdnad inom intensivvård 2. 7,5 hp (2IN010).

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Att programmet övergår till digital undervisning i den utsträckning som är möjligt.
- Att programmet strävar efter att använda kurslitteratur som är tillgänglig digitalt.
- Studenterna får bearbeta begreppet hållbar utveckling där de identifierar möjligheter och utmaningar i de globala målen.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Momentet hållbar utveckling ska tydliggöras ytterligare i programmet.
- Inkludera hållbarhet som en aspekt i alla delar i programmet.
- Förtydliga vad Agenda 2030 innebär och hur programmet arbetar mot dessa mål. Det ger en ökad förståelse till vad hållbar utveckling är och hur vi alla kan arbeta mot dessa mål utifrån olika delar.
- Det saknas idag forum för hållbarhet i utbildningen.
- Utbildningen saknar idag hållbar utveckling under stora delar i programmet även under VFU, vilket behöver förtydligas.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att i den teoretiska utbildningen specificeras hur de arbetar med att öka studenternas kunskap och medvetenhet inom framtida arbete, förankrat mot de globala målen. Ett förtydligande behövs för hur detta genomförs idag. Det saknas idag forum för hållbarhet i utbildningen. Utbildningen saknar idag hållbar utveckling under stora delar i programmet även under VFU. Detta behöver förtydligas.

2.4 Bedömningsgrund Uppföljning, åtgärder och återkoppling

För att säkerställa att en utbildning har hög kvalitet på både kort och lång sikt krävs uppföljning av utbildningens utformning, genomförande och resultat. Det handlar således om hur uppföljnings-, åtgärds- och återkopplingsrutiner i det systematiska kvalitetsarbetet på utbildningsnivå, på ett systematiskt sätt bidrar till att säkra och utveckla kvaliteten i den granskade utbildningen. Självvärderingen ska redogöra för hur utbildningens olika delar kontinuerligt följs upp och hur resultaten tas omhand. Ett led i omhändertagandet av resultat från uppföljningar är att informera om eventuella åtgärder och förändringar till berörda parter så som lärare, handledare och studenter i syfte att stärka kvalitetsarbetet och ett kontinuerligt lärande.

I bedömningsgrunden uppföljning, åtgärder och återkoppling ingår också hur ansvariga för programmet arbetar med genomströmning. Programmet ska därför beskriva hur man analyserar genomströmningen i programmet och de avhopp som sker. Programmet ska även redogöra för vilka åtgärder som vidtas och vilket stöd som ges, vid behov, för att skapa förutsättningar för studenten att genomföra utbildningen inom utsatt tid.

Bedömningsgrunder Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Programmet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Redogörelse på KI övergripande nivå:

Kvalitetssystemet för utbildning på grundnivå och avancera nivå löper i årscyklar där vissa komponenter ingår varje år medan andra genomförs med längre intervall. Systemet medger därmed även flexibilitet i frågeformuleringar, teman och prioriteringar mellan åren. Sammantaget säkerställer systemets komponenter för kvalitetssäkringsrutiner, regelverk, uppföljningar, granskningar, återkoppling och förbättring, ständiga förbättringar av utbildningarna. För att förbättra och utveckla utbildningarna följs utbildningsuppdraget på institutionerna upp årligen.

Åtterrapporeringen bildar underlag för utveckling och säkerställer att KI:s utbildningsverksamhet håller hög kvalitet. Åtterrapporeringen består av ett antal frågeställningarna inom ett strategiskt urval av de områden som KU identifierar som viktiga för utbildningens kvalitet. Frågeställningarna varierar mellan åren och över tid kan nya områden tillkomma. Syftet med frågeställningarna är att stimulera kvalitetsutvecklingsprocessen lokalt samt att ge KI:s ledning underlag för att följa upp, utveckla och kvalitetssäkra KI:s utbildningsverksamhet.

Åtterrapporeringen av utbildningsuppdraget kompletteras med kvalitetsplaner på institutionsnivå respektive programnivå enligt fastställda mallar vilket är ett verktyg för kvalitetsutvecklingen på respektive nivå.

För att tydliggöra vad programansvarig nämnd förväntar sig från kursansvarig institution när det gäller genomförande och kvalitetsutveckling av kurs ska kursuppdrag inom utbildningsprogram upprättas. Efter varje kurstillfälle ska kursansvarig institution genomföra en avslutande kursvärdering. Baserat på kursvärderingens resultat ska kursansvarig lärare genomföra en kursanalys.

Upplevd kvalitet – Återkommande undersökningar

- **Nyborjarenkät**, genomförs vartannat år bland studenter som precis påbörjar sina studier på något av KI:s utbildningsprogram
- **Kursvärderingar**, ska bestå av fem obligatoriska frågor vilket ger en möjlighet att följa kvalitetsutvecklingen över tid samt göra jämförelser mellan olika kurser och program. Det finns även möjlighet att lägga till program- och institutionsspecifika frågor.
- **VFU-enkät**, mäter studenters upplevelse av lärandemiljön, handledning och arbete med patienter (klienter i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i hälso- och sjukvården.
- **Studentbarometern**, genomförs vart fjärde år genom fokusgruppsintervjuer. Syftet är att ge en strategisk vägledning för att bygga studenternas engagemang i studier och för KI.
- **Examensenkät**, skickas till alla programstudenter i samband med avslutad utbildning.
- **Alumnundersökning**, Genomförs vart fjärde år bland alumner som tagit examen från utbildningsprogram tre år tidigare.
- **Avnämarsundersökning**, genomförs av programmen vart fjärde år. Syftet är att undersöka om KI:s utbildningsprogram motsvarar arbetsmarknadens behov, dvs de nyutexaminerade har utvecklat användbara kompetenser.
- **Lika villkors-undersökning**, planeras genomföras vart fjärde år, syftet är att mäta studenternas upplevelse av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling för att få underlag för att följa upp och utvärdera KI:s arbete med att förebygga diskriminering och verka för en inkluderande och god arbetsmiljö för studenter.

Kollegial granskning och lärande

- Utöver egna analyser är kollegial granskning och lärande en viktig komponent i förbättrings- och utvecklingsarbetet. Kollegial granskning och lärande kring kvalitetsplaner genomförs varje vår.

Programmets redogörelse:

Att få möjlighet att läsa specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning intensivvård verkar vara uppskattat, vi har många sökande till vår utbildning varje termin. Antalet behöriga förstahandssökande har under åren (2021–2023) legat mellan 49-67 per termin och vi har ett intag på 25 studenter/ termin vilket innebär att vi inte har någon brist på reserver vid ev avhopp. Här bör man också komma ihåg att intensivvården blev väldigt exponerad under pandemin och med rapporter i media om hur utsatta just intensivvårdssjuksköterskorna var, vilket kanske inte stimulerar till att söka just denna utbildning. Något vi dock tror kan ha ökat ansökningstalen är att intensivvårdsavdelningarna (i.a. i Stockholmsområdet) är att många verksamheter erbjuder studielön, d.v.s. att studenterna får en utbildningstjänst på avdelningen och får studera med lön. Tittar man på genomströmningen av studenter ser den bra ut. På programmet har vi av tradition väldigt få avhopp, det är enstaka studenter som av en eller annan anledning gör ett uppehåll med de kommer oftast tillbaka och läser färdigt sin utbildning terminen efter eller i nära anslutning till sitt uppehåll. (Tab. 1)

Tabell 1

År	2021	2022	2023
Antagna / utexaminerade	45/42	40/40	36/43

Under ett par terminer hade vi dock fyra studenter som ej kunde beredas plats (återupptag) på programmet då vi saknade tillräckligt många VFU platser. Detta kändes oerhört tufft och det blev många samtal mellan studenter, inriktningsansvarig, kursansvarig, studievägledare och VFU samordnare för att försöka finna lösningar, termin efter termin. Det krävdes även många samtal med studenterna för att hålla deras motivation uppe, att de ej skulle ge upp utan vänta till en lösning uppstod och de kunde beredas plats för att läsa färdigt sin utbildning.

Värt att nämna är också att vi har en konkurrenssituation beträffande VFU platser då även Röda Korsets högskola erbjuder specialistutbildning med inriktning intensivvård, dock ges den utbildningen på halvfart med de har under sista åren utökat sitt intag. Före pandemin hade vi ofta 25–30 studenter i varje kurs. Nu efter pandemin har tillgången på VFU platser varit så sparsam att vi ej ens kunnat ta in fulla kurser utan endast kunna erbjuda mellan 21–23 studentplatser var termin. Detta har alltså inte handlat om brist på lärarresurser utan om tillgång på VFU platser.

Lärosätet verkar för att studenterna får goda möjligheter att genomföra utbildningen inom planerad studietid genom att kurserna har ett genomtänkt och pedagogiskt upplägg samt via stödinsatser för de studenter som har behov. För att säkerställa att studenterna har tillräckliga förkunskaper och kan följa den avsedda progressionen, har programmet publicerat sina styrdokument, utbildningsplan och kursplaner, så studenterna lätt kan finna dem. Genom att införa spärrar mellan kurser kan de också försäkra sig om att de har uppnått nödvändiga förkunskaper innan de går vidare till nästa kurs. Utan tillräckliga förkunskaper finns en risk att studenter hamnar efter med studierna.

Studenter som behöver kan också repetera kursinnehåll från tidigare kurser då de har tillgång till kursrummen i lärplattformen Canvas under hela utbildningstiden. I kursen Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad 7,5 hp (2SP032), som specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning intensivvård inleds med, ingår schemalagda resurstillfällen med möjlighet för studenterna att lyfta frågor och funderingar kring de olika lärandeaktiviteterna som ingår i kursen. Detta i syfte att öka studenternas möjlighet att klara kursen inom utsatt tid. Övriga stödinsatser innefattar en språkverkstad där studenterna kan få hjälp med sitt skrivande samt resurser från universitetsbiblioteket i form av föreläsningar, workshops och resurstid avseende litteratursökningar till studie- och examinationsuppgifter samt forskningsplan och examensarbete. Det erbjuds riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsvariationer, för att främja deras rätt och möjlighet till studier på deras individuella villkor. Exempel på riktat pedagogiskt stöd kan utgöra lyssningssystem, skrivtolk, teckenspråkstolk och mentorsstöd. För varje kurs har studenterna ett ordinarie examinationstillfälle och fem omexaminationstillfällen för att uppnå godkänt resultat. För VFU gäller ett ordinarie tillfälle och ett omexaminationstillfälle. Datum för omexamination framgår av schemat som studenterna får tillgång till innan kursstart och samma betygsskalor tillämpas vid omexaminationen som vid ordinarie examination.

Analys och värdering

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Alla specialistsjuksköterskeprogram följs regelbundet upp genom att studenterna får besvara en examensenkät efter avslutat utbildningsprogram. Resultatet ses som en kvalitetsindikator på hur studenterna uppfattar utbildningen i sin helhet. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter. Programmet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid. Via ett nära samarbete med både VFU/utbildningshandläggare och studievägledare planeras utbildningen så långt det är möjligt utefter varje students önskemål och behov. Skriftlig individuell återkoppling på examinationer är en regel och vid underkänd examination erbjuds även samtal till de studenter som så önskar. Vid underkänt betyg i VFU erbjuds varje student ett reflekterande samtal med examinator eller kursansvarig efter VFU tillfället samt ett planeringssamtal då ny VFU period planeras. Detta för att öka chanserna att lyckas och inte riskera att falla på samma mål igen. Studenten får stöd i att synliggöra sina kunskapsluckor samt skriva fram sina strategier för att ta sig an dessa kunskapsluckor. Vår bedömning är att det pedagogiska upplägget och de stödinsatser som tillhandahålls är relevanta och fyller sitt syfte.

Upplägget med helfartsstudier där flera teorimoment ges digitalt ser vi är positivt. De flesta seminarium och examinationer, all VFU och KTC moment är förstås på plats som tidigare. Efter pandemin har vi behållit de distansmoment vi tyckte fungerade bra och som utvärderats positivt av studenterna. Detta underlättar även för studenter som bor på annan ort. Vi har varje termin ett flertal studenter som antas från andra delar av landet och även Åland, men som ändå väljer Stockholm och KI som studieort.

Att alla delar i programmet följs upp och utvärderas på olika sätt är bra. Dock ser vi att det är svårt att få en kritiskmassa som svarar på kurs- och programutvärderingsenkäterna. Då vissa frågor (från KI centralt och på sektionnivå/institutionsnivå) är återkommande i varje kurs kan detta bli tröttnande för studenterna och medföra låg svarsfrekvens. Här pågår ett arbete på KI för att minska på de obligatoriska frågorna och därmed minska denna belastning för studenterna. För att komma runt detta med de låga svarsfrekvenserna och få en känsla för vad studenterna tycker är vi noga med att efter varje moment muntligt utvärdera lärmomenten tillsammans med studenterna lyfta vad de tycker de lärt sig, vad som var bra och vad som kunde gjorts annorlunda.

Den vetenskapliga grunden för huvudområdet är omvårdnad vilket medför att programmets kurser både medför måluppfyllelse för den aktuella kursen med att det också finns en progression av ämnet mellan kurserna. I alla omvårdnadskurser, Omvårdnad inom intensivvård (2IN009, 2IN010, 2IN011), samt i kurserna Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad. 7,5 hp (2SP032) examensarbete i omvårdnad med inriktning intensivvård (2IN012) läser och fördjupar studenterna omvårdnadsbegrepp och omvårdnadsteori. Progressionen i programmets kurser leder till insikt inom så väl forsknings- och utvecklingsarbete som omvårdnad. För att säkerställa progressionen finns särskilda behörighetskrav, tex för examensarbetet, då godkänt i kursen Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad. 7,5 hp (2SP032) är ett krav. Trots kravet på godkänt i kursen Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad. 7,5 hp (2SP032) är det studenter som har svårigheter när det kommer till kursen examensarbete.

Styrkor

Programmet har ett välstrukturerat system för uppföljning och kvalitetsutveckling, där studenter får både skriftlig och muntlig återkoppling för att främja lärande och

utveckling. Pedagogiskt upplägg och stödinsatser bedöms vara relevanta och effektiva, med flexibla distansmoment som underlättar för studenter som bor på andra orter. Progressionen för kurserna inom programmet säkerställs genom tydliga behörighetskrav och kontinuerlig utvärdering av både teoretiska och praktiska moment. Samarbete med VFU plats, AKA, kursansvarig, examinator, VFU samordnare och studievägledare ger möjlighet att anpassa utbildningen efter studentens behov.

Utmaningar

Det finns en utmaning med låg svarsfrekvens på kurs- och programutvärderingar, vilket gör det svårt att få en tydlig bild av studenternas åsikter. Det återkommande enkätformatet kan även leda till trötthet bland studenterna. Trots kravet på godkänt i kursen om vetenskaplig teori och metod, har vissa studenter svårt att klara examensarbetet, vilket tyder på att progressionen inte alltid är tillräcklig för alla studenter.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Väl utarbetat system för uppföljning, utvärdering och kvalitetsutveckling.
- Ett bra flöde av studenter genom utbildningen.
- Insatser för att försöka höja svarsfrekvensen i utvärderingen.
- Bra stöd för studenterna, exempelvis uppföljande samtal med studenter som blivit underkänd på VFU, där studenterna själva får göra en reflektion för att uppnå godkänt vid omexamination.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Säkra tillgång av VFU-platser, då det påverkar antagningsantalet.
- Säkerställa att få igenom studenterna genom kursen.
- Första intensivvårdsrelaterade kursen kommer för sent i programmet för att kunna bibehålla intresset och kan leda till avhopp tidigt i programmet.
- Progression från kursen Teori och metod, till examenskursen behöver förtydligas. Det är idag den första och sista kursen i utbildningen.
- Vågar studenterna ge ärliga åsikter muntligt? Komplettera med en skriftlig reflektion.
- Progressionen mellan kurserna behöver tydliggöras på annat sätt än med siffror.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att de stora styrkorna i utbildningen är ett väl utvecklat system för uppföljning. Det finns stöd för studenter genom åtgärder i form av samtal med de studenter som har blivit underkända på olika examinationsmoment. Dock behöver det tydliggöras hur det går till. Det är en svaghet att det dröjer långt in i programmet innan de intensivvårdsspecifika kurserna börjar. Progressionen mellan kurserna behöver förtydligas. Tillgången av VFU-platser behöver säkerställas.

3 Bedömningsområde: Studentperspektiv

3.1 Bedömningsgrund Studentperspektiv

Studentperspektivet handlar om det faktiska studentinflytandet i utbildningen, både formellt och informellt. Det formella inflytande innebär bland annat studentens representation inom olika organ och plattformar. Det är relevant hur studenten deltar i beslutsprocesser, inklusive beredning av frågor som rör utbildningen samt hur informationskanalerna ser ut för att nå ut till studenterna så att de kan ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningen.

Studentinflytandet handlar också om det individuella inflytandet, det som är mer informellt och som rör den enskilda studenten, till exempel hur arbetet ser ut för att studenten ska kunna ta aktiv del i att utveckla sin utbildning och sina lärandeprocesser. Programmet ska redogöra för studenternas möjlighet att medverka i utbildningens kvalitetsarbete och i utvecklingen av utbildningen, samt beskriva vilka informationskanaler som finns för att ta till vara studenternas synpunkter.

Bedömningsgrund Studentperspektiv

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Redogörelse på KI övergripande nivå:

Studenterna är medaktörer i universitetets verksamhet och har därigenom också ett medansvar i att påverka och utveckla utbildningen. För att studentinflytandet ska förverkligas krävs att studenterna tar en aktiv och engagerad roll både som individer och som ett kollektiv. En förutsättning för detta är att studenternas synpunkter, åsikter och förslag efterfrågas och bemöts med respekt. KI har ett ansvar för att praktiskt underlätta och på andra sätt uppmuntra och medverka till att studenterna engagerar sig i utvecklingsarbetet.

KI:s ledning träffar regelbundet studentkårernas presidier för informationsutbyte och samråd. Vid dessa möten diskuteras hur studentinflytandet och samverkan med studentkåren fungerar formellt och i praktiken. För att skapa en god studiemiljö förutsätts att studenternas synpunkter på utbildningen och studiemiljön tillvaratas. Vicerektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå träffar regelbundet representanter för studentkårerna för informationsutbyte och samråd i dessa frågor. För att säkerställa att studentinflytandet förverkligas på alla nivåer träffas årligen en överenskommelse mellan KI och studentkårerna om hur studentinflytandet ska säkras i de organ som hanterar frågor som rör utbildning eller studenternas situation. Studentkårerna ansvarar för att platserna fördelas mellan kårerna, att genomföra val/utse studentrepresentanter samt att ett jämställdhetsperspektiv beaktas. De studentrepresentanter som utses representerar alla studenter oavsett utbildningsnivå, programtillhörighet eller kårmedlemskap.

Programmets redogörelse:

Kursvärderingar och momentutvärderingar görs fortlöpande och kursanalys samt komplett kursutvärdering kommuniceras via lärplattformen Canvas och programwebben. Genom kursutvärderingarna uppmärksammas om det föreligger några

utmaningar på gruppnivå som behöver hanteras och åtgärdas. Resultatet brukar ligga relativt stabilt från termin till termin, trots att svarsfrekvensen ofta är låg.

Frågor från varje kursutvärderingsenkät följs och registreras årligen i programmets kvalitetsrapport. Skalan går från 0-5 och det är medelvärden som redovisas nedan

	Min 0-Max 5	Vt/Ht 2023	Vt/Ht 2024
Fråga 1: Jag uppfattar att jag genom denna kurs utvecklat värdefulla		4,0	3,9
Fråga 2: Jag bedömer att jag har uppnått kursens alla lärandemål		4,1	4,2
Fråga 3: Jag uppfattar att det fanns en röd tråd genom kursen – från lärandemål till examination.		3,8	3,8
Fråga 4: Jag uppfattar att kursen har stimulerat mig till ett vetenskapligt förhållningssätt (till exempel analytiskt och kritiskt tänkande, eget sökande och värdering av information).		3,8	4,2
Fråga 5: Jag uppfattar att lärarna varit tillmötesgående under kursens gång för idéer och synpunkter på kursens utformning och innehåll.		3,9	4,0

Utöver kursutvärderingarna får studenterna efter avslutad utbildning svara på en examensenkät, den täcker frågor som rör hela programmet. Tyvärr ser man på fritextsvaren att de mest relaterar till den sista kursen de gått, så här får man vara lite självkritisk och fundera på vad vi egentligen fångar där. Andra sätt att utvärdera enskilda moment, såsom seminarier, flipped class-room etc sker ofta via Mentimeter enkel post-it-utvärdering eller kommentarsfältet på Canvas.

Vem som är kursansvarig, examiner och inriktningsansvarig för respektive specialistsjuksköterskeprogram i de programöverskridande kurserna kommuniceras tydligt till studenterna vid programstart. Dessa lärare möter sedan studenterna fortlöpande under hela utbildningstiden och är därmed personer som kan medföra kontinuitet och trygghet. I alla kurser finns även en aktivitet vi kallar kursdialog inplanerad. Denna aktivitet är till för att skapa ett möte mellan kursledningen (kursansvarig, inriktningsansvarig/examinator) och studenter. Mötet sker på zoom så alla lätt kan delta även om studenterna är på sin VFU plats. Studenterna behöver inte planera eller skicka in frågor i förväg utan kan ansluta till mötet förmedla sina synpunkter eller frågor. Detta moment var något som infördes under pandemin och som föll så väl ut att det blivit kvar. Det är en trygghet för studenterna och som lärare uppfattar vi att frågorna via mejl blivit färre.

Analys och värdering

Trots att Medicinska föreningen årligen, på uppdrag av lärosätet, efterfrågar studentrepresentanter i olika forum, har specialistsjuksköterskeprogrammen under flera terminer saknat representation. Detta är en problematik med flera potentiella orsaker. Utbildningen är kort, vanligtvis ett år på heltid, vilket kan begränsa studenternas möjlighet att engagera sig i andra aktiviteter utöver studierna. Dessutom arbetar många av studenterna parallellt med studierna och har ofta ett familjeliv att balansera.

En ytterligare faktor är att många studenter redan har en anställning, exempelvis inom intensivvårdsavdelningar i Stockholm, vilket kan minska deras incitament att delta i forum och arbetsgrupper där lärosätet efterfrågar deras närvaro och engagemang. Denna avsaknad av studentrepresentanter innebär emellertid en risk för att utbildningarna inte i tillräcklig utsträckning fångar upp studenternas perspektiv i det kontinuerliga arbetet med att utveckla utbildningarnas innehåll och genomförande. Dessutom kan viktiga

signaler om potentiella problem i studiemiljön eller andra faktorer som påverkar studenternas situation förbises.

För att hantera detta har PD upprepade gånger lyft behovet av studentrepresentation till sjuksköterskesektionen inom Medicinska föreningen. Ett initiativ är att både PD och institutionsledningen under den programgemensamma dagen vid kursstart, samt vid den första kursintroduktionen, tydligt kommunicerar vikten av studenternas engagemang i dessa forum.

Kursutvärderingarna i specialistsjuksköterskeprogrammen har generellt sett en låg svarsfrekvens, ofta kring 50 procent eller lägre. I vissa kurser är antalet svar så lågt – ofta färre än fem – att det resulterar i att ingen sammanställning kan genereras från systemet. Detta utgör ett hinder för att få en helhetsbild av studenternas upplevelser och synpunkter. Formuleringen av vissa frågor i kursutvärderingen kan dessutom vara öppna för tolkning, vilket ytterligare kan påverka resultatens användbarhet. För att motverka detta bör den kursansvarige läraren vid kursintroduktionen tydligt förklara frågorna i utvärderingen och visa konkreta exempel på förändringar som gjorts utifrån tidigare students feedback.

På frågan i kursutvärderingen "Jag uppfattar att lärarna varit tillmötesgående under kursens gång för idéer och synpunkter på kursens utformning och innehåll" har studenterna under 2024 angett ett medelvärde på 4,0 (standardavvikelse 0,8) på en skala från 1 till 5. Detta är ett bra resultat. Dock är svarsfrekvensen fortsatt låg, varierande mellan 23 och 56 procent, vilket begränsar slutsatserna. Genom att öka medvetenheten om vikten av kursutvärderingar och engagera studenterna i återkoppling kan både svarsfrekvensen och kvaliteten på underlaget förbättras.

Styrkor

Programmet strävar efter att säkerställa studenternas engagemang genom att upprepa kommunikationen om vikten av studentrepresentation vid kursstart och introduktioner. Kursutvärderingarna ger positiva resultat när det gäller lärarnas tillmötesgående inställning till students idéer och synpunkter, vilket tyder på ett bra lärarstöd. De initiativ som tas för att förbättra studentrepresentationen och kursutvärderingarna är ett steg i rätt riktning, och det finns en tydlig medvetenhet bland lärarna om att dessa faktorer är viktiga för att utveckla utbildningen.

Utmaningar

Det finns en brist på studentrepresentation i viktiga forum, vilket kan bero på utbildningens korta längd, parallellt arbete och familjeansvar. Detta gör att utbildningens utveckling riskerar att inte fånga studenternas perspektiv i tillräcklig grad. Kursutvärderingarna lider av låg svarsfrekvens, ofta under 50%, vilket försvårar att få en helhetsbild av studenternas upplevelse och begränsar användbarheten av resultaten. Dessutom kan vissa frågor i utvärderingen vara öppna för tolkning, vilket ytterligare påverkar kvaliteten på de insamlade svaren.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Programmet har goda intentioner med fokus på att öka studenternas aktivitet gällande utvärderingar och därmed påverka sin utbildning.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Finns det tillgängliga studentrepresentant som kan berätta om sitt uppdrag under en kursdialog?
- Struktur saknas som möjliggör deltagande av studentrepresentanter i råd och forum.
- Det behövs skapas möjligheter för studentrepresentant att träffa medstudenter i dialog några gånger per termin.
- Utvärderingarna behöver ses över och frågorna behöver redigeras så att risken för feltolkningar minskar.
- Det framgår inte tydlig i underlaget till vilka formella instanser/arbetsgrupper som studentrepresentanter från programmet kan tillsättas.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Programmet behöver hitta sätt för att öka studenternas aktivitet gällande kursutvärderingar och medverkan i olika forum.

4 Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

4.1 Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan handlar om huruvida utbildningen är användbar på arbetsmarknaden och på vilket sätt utbildningen förbereder studenten för ett föränderligt arbetsliv. Det innebär att en student efter examen ska kunna använda de kunskaper och färdigheter som studenten fått genom sin utbildning och bygga vidare på dem under hela sitt yrkesliv och i olika arbetslivskontexter. Det kräver att studenten under utbildningen erhåller både ämnesmässiga kunskaper samt generella färdigheter och förmågor. Inom detta bedömningsområde ska programmet redogöra för på vilket sätt utbildningen är uppdaterad och anpassad till arbetslivet, och på vilket sätt information inhämtas som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling avseende utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet. Programmet ska även redogöra för hur samverkan med det omgivande samhället sker i syfte att säkerställa hög kvalitet i utbildningen. Inom detta bedömningsområde ingår även hur programmet arbetar med att tillvarata alumners erfarenheter i utveckling av utbildningen.

Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Programmets redogörelse:

Programmet är utformat och genomförs på ett sådant sätt att den ska vara användbar och utveckla studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. En del i detta är den VFU som studenterna genomför inom verksamheter relevanta för specialistområdet. Samverkan och integrering med arbetslivet sker också genom den kontakt studenter får med föreläsare, lärare och kliniska handledare i de kurser som ingår. Vidare utvecklar studenterna sin förmåga att möta förändringar i arbetslivet och att identifiera sitt eget behov av utveckling och kunskap i kursen i kurserna Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad, 7,5 hp (2SP032), i omvårdnadskurserna Omvårdnad inom intensivvård 1 och 2 (2IN009, 2IN010) där studenterna arbetar i case grupper. Inom ramen för dessa kurser behöver studenterna söka och värdera aktuell vetenskaplig litteratur och formulera relevanta frågor inom specialistområdet.

Föreläsningar om evidensbaserade behandlings- och omvårdnadsåtgärder inom intensivvård utgör en grundläggande del av programmet och spelar en avgörande roll i att förbereda studenterna inför det kommande arbetslivet. Den kompetens som inte lärolaget besitter hämtas från andra avdelningar på KI (ex fysioterapi) och från Region Stockholm. Områden som berörs är bland annat vätskebehandling inom intensivvård och andningssvikt och behandling, Barnintensivvård, Thoraxintensivvård och Neurokirurgisk intensivvård och postoperativ vård. Genom att kombinera aktuell forskning med praktiska insikter får studenterna verktyg för att hantera komplexa situationer inom intensivvård. Programmet drar nytta av att lärarna är forskningsaktiva och har ett nära samarbete med kliniker genom sina forskningsprojekt, vilket skapar en bro mellan teori och praktik som gynnar studenterna på flera sätt. Ett konkret exempel är två av lärarnas forskning om pandemins påverkan på teamarbete och hur besöksförbudet under samma period påverkade kommunikationen och stödet till närstående. Dessa områden är inte bara centrala i dagens vårdmiljö utan även en integrerad del av studenternas utbildning, där de bearbetar både teamarbete och

närståendestöd i teori och praktik. En av lärarna (nu doktorand) studerar forskningsprojekt om altruism och sjuksköterskors villighet att vårda med risk för egen hälsa och liv under en pandemi. Vidare bidrar tre lärare med sin forskning inom perioperativ vård, där fokus ligger på hur kognition och återhämtning påverkas efter kirurgi. En annan lärare, har sin grundinställning inom Region Stockholm och arbetar där som utbildningsansvarig sjuksköterska på en specialistintensivvårdsavdelningarna. Hon tillför utbildningen aktuella insikter från klinisk praxis. Denna kombination av akademisk och klinisk erfarenhet ger studenterna en utbildning som är både forskningsdriven och praktiskt relevant.

En särskilt viktig samarbetspartner för programmet är AKA-gruppen. Gruppen består av representanter från 10 avdelningar och 15 Akor och har genom åren byggt upp ett stabilt nätverk som vårdas med stor omsorg. AKA-gruppen möts tre gånger per termin, och efter pandemin har digitala möten blivit norm. Detta har inte bara underlättat deltagandet för de kliniskt aktiva adjunkterna, utan även gjort mötena mer tidseffektiva, då resor inte längre krävs. Digitala möten, som ofta hålls under 90 minuter, har därmed skapat större flexibilitet utan att kompromissa med kvaliteten i samarbetet och där betydligt fler nu kan delta vid varje tillfälle. Nätverk omfattar IVA-avdelningar på sex olika sjukhus, och samarbetet med AKA-gruppen är avgörande för att säkerställa hög kvalitet i studenternas verksamhetsförlagda utbildning. AKA tillsammans med läraren från KI genomföra individuella bedömningar av varje student och säkerställa att de uppfyller utbildningens lärandemål. Dessutom deltar några från AKA-gruppen vid de kliniska examinationerna som genomförs på KTC under den sista omvårdnadskursen (2IN011). Detta för att säkerställa och kvalitetssäkrar den kliniska förankringen i utbildningen.

Denna integrerade modell, där forskning, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning samverkar, skapar en utbildning som inte bara förbereder studenterna för deras framtida yrkesliv utan också ger dem möjlighet att bidra till utveckling av intensivvården som profession och verksamhet. Genom att knyta samman teori och praktik på detta sätt hoppas vi kunna säkerställa att våra studenter inte bara möter vårdens krav, utan också har förmågan att leda dess framtida utveckling.

Analys och värdering

Vi bedömer att vi har en mycket kompetent uppsättning föreläsare på programmet. En farhåga är att den ekonomiska åtstramningen kommer påverka vilka och hur många föreläsare vilket vi befarar kan komma påverka kvaliteten på programmet och studenternas utbildning. En av de största riskerna är att forskningsanknytningen, som är en av utbildningens främsta styrkor, kan urholkas. Lärare som idag kombinerar forskning och undervisning kan få mindre möjlighet att upprätthålla denna dubbla roll, vilket skulle leda till att studenterna får begränsad tillgång till aktuell forskning och evidensbaserade metoder. Detta kan försämra deras kompetens och förmåga att möta vårdens moderna krav. Samtidigt kan samarbetet med AKA-gruppen och andra kliniska kopplingar försvagas. Den nära samverkan vi idag har med nätverket av Akor, spelar en avgörande roll i studenternas verksamhetsförlagda utbildning och kvalitén på våra kliniska examinationer. Samtidigt har det efter pandemin varit en stor rotation på personer som haft uppdraget som AKA. En återkommande kommentar från de som slutat och lämnats sitt uppdrag är att det har varit roligt att samarbeta med oss på utbildningen men att de haft svårt att få utrymme för att bedriva sitt uppdrag på ett bra och tillfredställande sätt i sin egen organisation. Att ständigt introducera nya AKA i gruppen tar mycket tid av från både kursansvarig och examinator för programmet. Ytterligare en farhåga är att det kan bli svårt att behålla eller rekrytera lärare med den viktiga kombinationen av klinisk erfarenhet och pedagogisk kompetens. Dessa lärare bidrar med unika insikter från både teori och praktik, och en minskning av deras antal kan göra utbildningen mindre dynamisk och relevant.

Styrkor

Programmet har en mycket kompetent uppsättning föreläsare och en stark koppling till forskning, vilket ger studenterna tillgång till aktuell forskning och evidensbaserade metoder. Det nära samarbetet med kliniska partners, såsom AKA-gruppen, är en annan styrka som spelar en avgörande roll i den verksamhetsförlagda utbildningen och kliniska examinationer. Kombinationen av klinisk erfarenhet och pedagogisk kompetens bland lärarna bidrar till en dynamisk och relevant utbildning.

Utmaningar

Det finns en oro för att den ekonomiska åtstramningen kan påverka både antalet och kvaliteten på föreläsare, vilket kan urholka forskningsanknytningen och försvaga samarbetet med kliniska aktörer. Förlusten av lärarna som kombinerar forskning och undervisning kan minska studenternas tillgång till aktuell forskning, vilket kan påverka deras kompetens och förmåga att möta vårdens krav. Rotation av AKA-ansvariga, och deras svårigheter att bedriva sitt uppdrag tillfredsställande, innebär en ökad arbetsbelastning för kursansvariga och examinators, vilket kan påverka utbildningens kvalitet. Svårigheter att behålla eller rekrytera lärare med rätt kompetens kan göra att utbildningens kvalitet och relevans försämras.

Bedömggrupps bedömning

Styrkor:

Bedömggruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Bra samarbete med regionen som ofta är studenternas kommande arbetsgivare.
- Den starka kliniska förankringen med bla AKA-gruppen möjliggör för studenterna att vara väl förberedda för kommande arbetsliv.
- Forskningsaktiva föreläsare/lärare ger en god vetenskaplig grund för studenterna i samverkan med arbetslivet.

Förbättringsområden:

Bedömggruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Den ekonomiska svåra situationen kan göra att man behöver hitta nya former för att säkerställa god kvalitet.
- Programmet saknar kompetenta lärare och den kompetens som lärlaget inte besitter hämtas från andra enheter på KI samt från Region Stockholm.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömggruppsens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att programmet saknar kompetenta lärare och den kompetens som lärlaget inte besitter hämtas från andra enheter på KI samt från Region Stockholm. Utbildningen har en god klinisk förankring genom kliniska adjunkter som genomför kliniska examinationer. För att säkerställa god kvalitet behöver programmet en handlingsplan där de ekonomiska förutsättningarna beaktas.

4.2 Bedömningsgrund Internationalisering

Enligt högskolelagen kap 1 §5 ska den samlade internationella verksamheten vid respektive högskola bidra till stärkt kvalitet av utbildning och forskning, samt främja hållbar utveckling både nationellt och globalt inom högskolornas områden. Framtidens utmaningar är globala och måste lösas i samverkan över nationsgränser. Arbete inom hälso- och sjukvården, i näringslivet eller i akademien förutsätter interkulturella kompetenser. KI har därför ett ansvar att förbereda alla studenterna för ett globalt medborgarskap, dvs ett globalt socialt samhällsansvar och en förmåga och vilja att bidra. För detta krävs en väl integrerad undervisning i global hälsa och träning i interkulturella kompetenser.

Internationalisering på hemmaplan (IaH) som innebär att man integrerar interkulturella och globala perspektiv i utbildningen ger goda förutsättningar för en hållbar och integrerad internationalisering som når alla. Det kan tex. ske genom att man tillvaratar och delar studenters och undervisande personals erfarenheter från olika internationella sammanhang. Miljön på KI är internationell och detta kan i sig användas som en resurs. Den snabba utvecklingen av digitaliseringen erbjuder stora möjligheter till internationell undervisning utan fysiska resor tex genom gästföreläsningar digitalt eller grupparbeten online med studenter från partneruniversitet. Mobilitet kvarstår dock som en viktig del i internationaliseringen och utbildningsprogrammen bör aktivt skapa möjligheter för detta. Undervisning på engelska ger en möjlighet att ta emot och integrera utbytesstudenter och lokala studenter, men framför allt stärker det studenterna i deras profession, förbereder dem för forskning, en global arbetsmarknad och ett yrkesliv i ett mångkulturellt samhälle.

Bedömningsgrund Internationalisering

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den utvecklar studentens interkulturella kompetens och studentens beredskap att arbeta på en global arbetsmarknad.

Programmets redogörelse:

Internationalisering

I samtliga specialistsjuksköterskeprogram integreras mål som berör globaliseringen utifrån globala och interkulturella perspektiv. För specialist inriktningen mot intensivvård handlar det bland annat om lärandemålen, ”att visa på kunskaper och insikter om internationella förhållanden och förutsättningar för hälsa och ohälsa i ett globalt perspektiv och vara förberedd för arbete i en mångkulturell och internationell miljö. Samt lärandemålet ”att tillämpa omvårdnad utifrån ett vårdetiskt och sociokulturellt perspektiv för att värna om patienters och närståendes autonomi, trygghet och integritet”. Studenterna erbjuds under sin utbildning att delta i internationella projekt där olika professioner från olika länder möts och diskuterar bland annat patientfall och vårdstrukturer. Dessutom har studenterna som läser programmen ofta olika kulturella bakgrunder och erfarenheter som används i undervisningen. Om en student önskar så finns det även möjlighet att genomföra del av utbildningen i annat land.

Analys och värdering

Under sin verksamhetsförlagda utbildning kommer alla studenter att möta patienter och närstående från andra kulturer än den egna. För att kunna erbjuda en kulturellt kompetent omvårdnad är det avgörande att studenter reflekterar över hur de kan utveckla den egna kulturella känsligheten. Detta innebär att medvetet arbeta med att förstå och respektera olika kulturella värderingar, traditioner och behov. Genom att ställa öppna frågor, lyssna aktivt och visa nyfikenhet utan att göra antaganden kan studenter bygga en vårdrelation präglad av tillit och respekt. Självreflektion kring egna fördomar och förutfattade meningar är också en viktig del av processen, då det hjälper till att skapa en mer öppen och inkluderande vårdmiljö. Studenterna arbetar med detta under samtliga av sina tre VFU placeringar och det är även ett lärandemål som bedöms i BeVut.

På programmet finns frivilliga inslag utöver den ordinarie studieplanen, som tex digitaliserade internationella och interprofessionella seminarium som erbjuds samtliga studenter, dock är intresset för detta mycket lågt. En anledning kan vara att programmen är korta och att det ej riktigt finns utrymme för att denna form av inslag i utbildningen som upplägget ser ut just nu. Här får vi från kurs- och programledning ta på oss att se över detta om vi på ett bättre sätt kan bereda utrymme och göra detta obligatoriskt.

Studenter på specialistsjuksköterskeprogrammen har historiskt sett visat ett begränsat intresse för att genomföra delar av sin utbildning utomlands. En av de främsta orsakerna är att utbildningarna är korta, endast ett år på heltid, vilket försvårar ett utbyta då det ofta kräver planering och förberedelser. Dessutom befinner sig många studenter mitt i livet, med ansvar för barn och familj, vilket försvårar möjligheten att resa i väg. Detta skiljer sig från grundutbildningen, där studenter ofta är yngre och har större flexibilitet att delta i sådana program. Dessa faktorer gör att utlandsutbyten inte prioriteras i samma utsträckning på specialistsjuksköterskenivå. Under den senaste tio årsperioden är det endast en student (2024) som efterfrågat möjligheten att genomföra en kurs i annat land. Tyvärr föll det på att studenten ej kunde beredas plats på det universitet/land som efterfrågades.

Vi har heller inte inresande studenter till vårt program. Möjligheten för internationella studenter att läsa kurser inom specialistsjuksköterskeprogrammen är förknippad med vissa svårigheter. En av de största utmaningarna är att inriktningsspecifika specialistsjuksköterskeutbildningar på magisternivå är ovanliga i andra länder, vilket begränsar antalet potentiella internationella deltagare. Trots detta ser vi att kursen, Vetenskaplig teori och metod (7,5 hp), skulle kunna erbjudas på engelska för att underlätta deltagande från internationella studenter om intresse fanns.

För att stärka arbetet med internationalisering har avdelningen för omvårdnad från och med 2025 fått medel från de 11 olika specialistsjuksköterskeprogrammen som ska användas för att se över organisationen och skapa bättre förutsättningar för att ta emot studenter som efterfrågar möjligheter till utlandsstudier. Men också för att kunna ta emot studenter från andra länder. Dessutom ska informationsinsatser utvecklas för att tydliggöra för denna studentgrupp att sådana möjligheter faktiskt existerar. Ett annat potentiellt utvecklingsområde är lärarutbyte och lärarskuggning, vilket kan bidra till ökad kunskapsdelning och internationella samarbeten. Idag är detta dock svårt att genomföra på grund av att lärarna redan är hårt belastade inom en slimmad organisation. Att avsätta resurser för att möjliggöra sådana initiativ kan därför bli en viktig del i det långsiktiga arbetet med att stärka internationaliseringen.

Styrkor

Programmet arbetar aktivt med att utveckla studenternas kulturella kompetens genom att inkludera reflektion över kulturella värderingar under VFU-perioderna. Detta är en viktig del av utbildningen och bedöms i BeVut. Frivilliga inslag som internationella och interprofessionella seminarium erbjuds för att öka den globala förståelsen, även om intresset är lågt. Det finns också en plan för att stärka internationaliseringen genom att erbjuda kursen Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad. 7,5 hp (2SP032) på engelska och skapa bättre förutsättningar för internationella studenter att delta i programmet.

Utmaningar

Intresset för internationella aktiviteter är lågt bland studenterna, delvis på grund av programmets korta längd och studenternas livssituation, vilket begränsar deras möjlighet att delta i utlandsstudier eller utbyten. Det finns också en brist på inresande internationella studenter, vilket kan bero på att den inriktade specialistsjuksköterskeutbildningen är ovanlig i andra länder. Frivilliga internationella inslag har också låg uppslutning, vilket kan bero på att programmet inte ger tillräckligt med tid eller möjlighet för dessa aktiviteter. Dessutom är lärarutbyte och internationella samarbeten försvårade av en redan hårt belastad lärarkår och en slimmad organisation.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- En styrka i utbildningen är att den främjar studenternas kulturella medvetenhet och förståelse, vilket är avgörande för att kunna erbjuda kulturellt kompetent omvårdnad.
- Genom kontinuerlig reflektion ges studenterna verktyg att utveckla sin interkulturella kompetens och anpassa vården efter patienters individuella behov, vilket även utvärderas.
- Ytterligare styrkor är att det finns lärandemål om internationalisering i kursplaner och att man satsar på internationalisering och integrerar det i den mån som går.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Kontakt med enheten för internationella samarbeten och akademisk koordinatör på KI behöver tas och samarbete behöver utvecklas.
- Det finns inte något obligatoriskt moment som rör internationalisering. Ett förslag är att utveckla internationalisering på hemmaplan.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till viss del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att det i dag inte finns något obligatoriskt undervisnings- och examinationsmoment som rör internationalisering. Ett förslag är att utveckla internationalisering på hemmaplan.

4.3 Bedömningsgrund Interprofessionell kompetens

Interprofessionell kompetens ingår i den generiska kompetens som är nödvändig för medarbetare, inte bara inom dagens och framtidens hälso- och sjukvård utan även inom andra för KI:s utbildningar relevanta arbetslivsområden. KI:s vision är att utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att studenten efter avslutad utbildning har bästa möjliga förutsättningar att arbeta inom, leda och kontinuerligt utveckla en verksamhet i nära samverkan med andra professioner och discipliner. Lärandemål och utbildningsaktiviteter för att uppnå interprofessionella kunskaper, färdigheter och förhållningsätt ska därför ingå och examineras inom KI:s utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå.

I interprofessionella kompetenser ingår: Kommunikation, samarbete, arbete i team, roller och ansvar, konfliktlösning, patientsäkerhet samt patient/klIENTcentrering.

Bedömningsgrund Interprofessionell kompetens

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den utvecklar studentens kompetens att arbeta inom och kontinuerligt utveckla en verksamhet i nära samverkan med andra professioner och discipliner.

Programmets redogörelse:

Specialistsjuksköterskeprogram följer KI:s övergripande målsättning att interprofessionell utbildning ska känneteckna och vara en gemensam målsättning för alla utbildningsprogram på KI. Interprofessionellt lärande utmärks av mål och aktiviteter som fokuserar på att blivande specialistsjuksköterskor ska lära sig med, av och om olika professioner för att förbättra sin kunskap, färdighet och förmåga att samarbeta och att öka patientsäkerheten i vården. Patientsäkerhet och samarbetsförmåga identifierades som strategiska mål inom de olika programmen. Detta ligger i linje med KI:s examensmål som betonar att studenterna ska *"Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete"*. Målet finns i alla specialistsjuksköterskeprogrammets utbildningsplaner.

I examensenkäten som studenterna besvarar efter avslutad utbildning finns påståendet *hur väl förberedda de känner sig inför sitt kommande arbetes krav då det gäller att samverka med andra professioner* där angav de flesta att de känner sig väl förberedda. Frågan fick ett medelvärde på 5,4, skalan går från 0 inte alls till 6 i mycket hög grad.

Analys och värdering

År 2017 gjordes inom det systematiska kvalitetsarbetet en kartläggning av de 11 specialistsjuksköterskeprogrammets interprofessionella mål och aktiviteter. Slutsatsen var att det fanns variation i teoretisk utgångspunkt mellan de olika programmen avseende interprofessionella mål och att programmen behövde identifiera en gemensam teoretisk struktur och fokus. Detta har medfört att en gemensam introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet initierades för alla programmen och är en del av utbildningen till specialistsjuksköterska sedan hösten 2020.

Interprofessionellt lärande är en nyckelkomponent i utbildningen av blivande intensivvårdssjuksköterskor, eftersom intensivvård bygger på samarbete mellan olika professioner, såsom läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter och annan vårdpersonal. I

den högteknologiska och komplexa miljön som intensivvård utgör är ett välfungerande team avgörande för att säkerställa hög kvalitet och säkerhet i vården. En av våra lärare är disputerad inom IPE, teamarbete och lärande inom intensivvård. Hon är även verksam som IPL koordinator för alla våra 11 specialinriktningar.

I samtliga av våra tre omvårdnadskurser inom specialistsjuksköterskeutbildningen ingår moment av interprofessionellt lärande (IPE). Under VFU handlar det bland annat om att observera och analysera teamets aktivitet vid situationer som en rond eller mobilisering av en patient. Dessa moment syftar till att utveckla studenternas förmåga att förstå och reflektera över teamets dynamik och betydelse för en säker och effektiv vård.

I andra kurser ges studenter möjlighet att delta i interprofessionella seminarier tillsammans med studenter från anestesi- och operationssjuksköterskeprogrammen. Här behandlas områden som överrapportering av patienter mellan intensivvårdsavdelningen och operationssalen, och vice versa. I ett senare skede av utbildningen ingår även en temadag med fokus på organdonation, där studenterna får möjlighet att samarbeta och fördjupa sig i de etiska och praktiska aspekterna av detta komplexa område.

Teamarbete är särskilt viktigt i akuta situationer där snabba beslut behöver fattas och där varje sekund räknas. När vårdpersonal litar på varandras kompetens och har tränat på att samarbeta, förbättras både arbetets effektivitet och patientutfallen. Ett effektivt team arbetar med en gemensam förståelse för sina roller och ansvar, vilket minskar risken för kommunikationsmissar och felaktiga beslut – två av de största riskerna för patientsäkerheten. Ett välkoordinerat team skapar också en tryggare arbetsmiljö där misstag snabbare kan upptäckas och korrigeras, vilket ytterligare stärker patientsäkerheten. En av våra lärare är disputerad inom området patientsäkerhet inom intensivvård och hon föreläser och diskuterar med studenterna kring detta område. Hon handleder även ofta examensarbeten på området. För blivande intensivvårdssjuksköterskor ger interprofessionellt lärande en stabil grund för att arbeta i multidisciplinära team där samarbete och samordning står i fokus. Genom att utveckla dessa färdigheter redan under utbildningen blir sjuksköterskorna bättre rustade att bidra till en vårdmiljö där säkerheten för patienten alltid sätts främst.

Styrkor

Programmet har en stark fokus på interprofessionellt lärande (IPE), vilket är avgörande för intensivvårdssjuksköterskors utbildning, då samarbete mellan olika yrkesgrupper är centralt för säker och effektiv vård. Detta integreras i alla tre omvårdnadskurser (2IN009, 2IN010, 2IN011) och under VFU moment som att observera och analysera teamdynamik och samarbete i specifika situationer under VFUn. Studenterna får även delta i interprofessionella seminarier med andra vårdutbildningar, vilket förbättrar förståelsen för olika professioners roller och samarbetet mellan dem. Teamarbete, särskilt i akuta situationer, betonas starkt, vilket stärker både patientsäkerheten och effektiviteten. En av lärarna är expert inom IPE och en annan inom patientsäkerhet, vilket ger en solid grund för studenternas utveckling inom dessa områden.

Utmaningar

Även om interprofessionellt lärande är en viktig del av utbildningen, kan det finnas utmaningar i att säkerställa att alla studenter får tillräcklig erfarenhet och träning i detta, särskilt i mindre grupper eller i situationer där samarbete mellan många professioner inte är möjligt. Utmaningen kan ligga i att upprätthålla en jämn kvalitet och intensitet i de interprofessionella aktiviteterna över tid, samt att skapa fler möjligheter för studenter att delta i sådana lärandeformer i större utsträckning under hela utbildningen.

Bedömargruppens bedömning

Styrkor:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta följande som styrkor inom bedömningsgrunden:

- Väl inarbetad struktur med introduktionsdag.
- Moment i utbildningen.

Förbättringsområden:

Bedömargruppen vill särskilt lyfta behovet att utveckla följande inom bedömningsgrunden:

- Nyckelpersoner som besitter expertis gör det sårbart om dessa skulle sluta.
- Färdighetsträning i att möta andra professioner saknas.
- Information från tidigare studenter saknas.
- Alla studenter får inte möjlighet att ta del av nyckelpersonernas specialkompetens jämbördigt. En av lärarna är disputerad inom området patientsäkerhet inom intensivvård, ytterligare spetskompetens finns inom etik. Dessa handleder, men inte samtliga studenter.

Bedömning:

Sammantaget är det bedömargruppens bedömning att programmet **uppfyller till stor del** kraven i bedömningsgrunden. Motiveringen till denna bedömning är att det finns väl inarbetad struktur i programmet. Dock har inte samtliga studenter möjlighet att träffa lärare med expertkunskap inom till exempel patientsäkerhet inom intensivvård samt etik lika ofta. Det behöver utvecklas moment i utbildningen där alla studenter kan ta del av denna expertkunskap.

Övriga aspekter

Programmets redogörelse:

Examinationer

För att säkerställa att vi examinerar alla typer av kunskap används olika examinationsformer. Olika examinationsformer passar olika studenter olika bra. Genom att kombinera skriftliga, muntliga och praktiska moment i examinationerna får studenterna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt och utveckla olika färdigheter som är nödvändiga för att lyckas inom sitt ämnesområde. Detta skapar en variation som hjälper studenterna att förstå sina styrkor och svagheter.

För att studenterna ska kunna nå kursernas lärandemål och programmets examensmål är det också viktigt att skapa en lärandemiljö som främjar ett aktivt lärande där studenterna tar ett eget ansvar. Genom att öka studenternas förståelse för lärandeprocessen och ge dem verktyg för att ta ansvar för sitt eget lärande kan vi skapa de bästa förutsättningarna för framgång. En återkommande del av varje examination är att studenterna får skriva och lämna in en självreflektion. Genom att utvärdera sitt arbete och sin förberedelse kan de utveckla en självinsikt om vad som fungerade bra och vad de behöver förändra i sina strategier inför framtida prov. Denna självvärdering främjar en kultur av kontinuerlig förbättring och ansvarstagande i lärandeprocessen.

I en tid där artificiell intelligens (AI) spelar en allt större roll är det också viktigt att tänka på hur studenterna kan använda detta i sina examinationer och vad det i så fall bedömer. Vi behöver nu kanske mer än tidigare börja bedöma processer inte bara ett slutresultat. Vi måste värdera studentens egen förståelse och analys för att säkerställa en rättvis bedömning.

I programmet används en kombination av individuella skriftliga och muntliga examinationer för att ge studenterna möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. Studenterna examineras genom skriftliga salstentamina och hemexaminationer i form av essäer. Seminarier där studenterna både presenterar sina arbeten och eller föreläser för varandra, hur de sedermera kan ta sig an frågor från kamraterna och föra en diskussion säger mycket om hur kunskapsläget hos studenten ser ut. Kliniska och praktiska examinationer är centrala för att ge studenterna möjlighet att tillämpa sina färdigheter i verkliga situationer. Vidare examineras studenterna i tre kurser under VFU, och de genomför en uppsatsskrivning där de agerar både som opponenter och respondenter i sitt avslutande examensarbete. Genom denna mångfald av examinationsformer kan vi bedöma studenternas förmåga på ett omfattande och rättvist sätt.

Planerade förändringar

Vi har identifierat att många studenter upplever svårigheter i att komma i gång med skrivandet av examensarbetskursen. Efter tio veckors verksamhetsförlagd utbildning i två omvårdnadskurser har studenterna ofta svårt att ställa om och formulera syfte och söka problemområden. Det finns en tendens att studenterna fastnar i att söka och läsa artiklar för att försöka finna något relevant och intressant att fördjupa sig i. Detta kan leda till att värdefull tid går till spillo och att analys och skrivprocessen blir mycket tätt. För att hinna färdigt med sitt arbete på 10 veckor skulle studenterna behöva ha problemområde och preliminärt syfte klart vid kursstart.

Vår tanke och önskan här är att försöka ge studenterna bättre förutsättningar genom att redan påbörja sin planering för examensarbete i "Vetenskaplig teori och metod" (7.5 hp,

2SP032). Kursens sista två veckor, som i dagsläget ägnas åt en examination i form av att skriva fram en forskningsplan, kommer att flyttas till slutet av programmet (termin 2) i direkt anslutning till examensarbetskursen. Den nuvarande examinationen innebär att studenterna skriver ett kortare arbete baserat på en potentiell studie inom intensivvård, men eftersom kursen ligger i den första terminen (termin 1) har studenterna oftast ingen erfarenhet av intensivvårdskontexten. Detta gör uppgiften svår att relatera till och begränsar dess relevans. Genom att flytta de sista två veckorna av kursen till slutet av programmet ges studenterna bättre förutsättningar att påbörja sitt examensarbete genom att de i stället för denna forskningsplan helt enkelt skriver ett PM för examensarbetet.

Flera specialistsjuksköterskeprogram på KI, såsom specialistsjuksköterskeprogrammet - barn och ungdom och specialistsjuksköterskeprogrammet – operationssjukvård och specialistsjuksköterskeprogrammet - vård av äldre, har redan genomfört denna förändring med goda resultat. Vi planerar att samordna förändringen tillsammans med anestesiprogrammet, med vilket vi redan idag delar flera moment och föreläsningar under hela utbildningens gång.

Utöver interna diskussioner har vi även engagerat oss i en mindre omvärldsanalys för att se hur andra program i Sverige lagt upp detta. Vi från KI deltar i ett nätverk för lärare med övriga intensivvårdsprogram i Sverige. Detta nätverk har sin hemvist under Riksföreningen för Anestesi och Intensivvård, en professionsförening för specialistsjuksköterskor och studenter inom anestesi, intensivvård och postoperativ vård. På vårt senaste möte i november diskuterades examensarbetskursernas upplägg, och det framkom att flera andra intensivvårdsprogram i Sverige redan har genomfört liknande förändringar, där studenterna skriver ett PM som en del av förberedelserna inför examensarbetet. Detta har ytterligare stärkt vår övertygelse om att genomföra denna förändring i vårt program.

Bedömagruppens reflektion

Positivt att flytta kursen teori och metod samt justera upplägg för att förbereda studenterna på ett bättre sätt inför examensarbetet. Det är positivt att det planeras med en justering av examensarbetets veckor eftersom studenterna har svårt att hinna bli klara i tid. Värt att tänka på är värdet av hemexamination med tanke på AI.

Bedömagruppens sammanfattning

Generellt är självvärderingen lättläst, strukturerad och följer instruktioner. Det som har varit svårast att förstå har varit systemet med AKor. Den texten hade gärna fått vara mer detaljerad.

Många förbättringsområden är kopplade till ekonomiska situationen som råder. Detta kräver handlingsplaner för att inte försämra utbildningens kvalitet. Utbildningen har många styrkor som vi dokumenterat men det finns också förbättringsområden som vi belyst i dokumentet under respektive bedömningsområde.

Att utvärdera självvärderingar har vissa begränsningar i nuvarande form, dock finns det inga förslag på andra former av självvärdering.